І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА



SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 200. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЖОВТНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 27, 1966 No. 200. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 26 жовтня 1966

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТНА КОМІСІЯ В СПРАВАХ протиамериканської діяльности ствердила, що таємне Товариство Ку Клукс Клен має 15,000 членів в 15-ох стейтах, які поширюють страх тим, що палять хрести, підпалюють церкви й школи, підкладають бомби, вбивають та б'ють і калічать людей. Палатна Комісія закінчила слідство в цій справі і видала звіт про нього в окремій книжечці. Досі і Палата Репрезентантів і Сенат не працювали ще над схваленням окремого закону про кари за приналежність до Ку Клукс Клену. В проєкті плянується кари від $ 1,000 до смертної кари включно, коли член цієї організації доконає терору, що закінчиться смертельно. Слідство тривало 4 місяці, переслухали 187 свідків.

ТРИ ВЕЛИКІ АВТОМОБІЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ повідомили, що в днях від 11-го до 20-го жовтня зменшилося число проданих авт в порівнянні з тим самим часом в 1965-му році. Корпорація Дженерал Моторс продала від 11-го до 20-го жовтня 139,268 авт, на 15.9 відсотка менше, як в 1965-му році, коли продали 165,630 авт. Фордова Моторова Компанія цього року продала в цьому самому часі 75,731 авто, а в 1965-му році — 81,165 авт — на 6.7 відсотка менше. Корпорація Крайслера цього року 44.947 авт, а минулого року на 1.2 відсотка менше — 45,506. Економісти слідкують за цими числами, бо вони є показником розвитку економіки. Вони чекають на те, як ця справа буде виглядати в найближчому часі, бо тоді можна буде зробити висновок про ріст економіки.

ЗОРГАНІЗОВАНЕ РОБІТНИЦТВО боїться того, що в новому 90-му Конґресі може бути менше ліберальних конґресменів тому, що білі виборці будуть голосувати на консервативних конґресменів, які не дуже прихильно ставляться до законопроєкту про охорону громадянських прав негритянського населення. Представники Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій бояться, що ці консервативні члени Конґресу будуть виступати в 90-му Конґресі також і проти законопроєктів, які є прихильні робітництву. Представники робітництва гадали давніше, що демократи втратять від 20 до 30 конґресових становищ, а тепер передбачають, що це число може бути більше.

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що вісім із десятьох опитуваних турбуються справою інфляції, яка проявляється в тому, що збільшуються ціни на товари. Переслухували 2,043 особи. 66 відсотків опитуваних заявляють, що вони вже відчувають на своїх кишенях інфляцію. Одна третина опитуваних твердить, що вона тепер стоїть фінансово гірше, як рік тому. Половина опитуваних не може сказати, хто спричинив інфляцію. 28 відсотків, кажуть, що завинив Уряд президента Джансона, 10 відсотків оскаржують робітництво, а 6 відсотків бизнесменів — 71 відсоток опитуваних пропонують поборювати інфляцію зменшенням федеральних видатків, а 7 відсотків збільшенням податків.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЛЕСТЕР Б. ПІРСОН заявив, що федеральний канадійський уряд плянує дати десятьом провінціям $ 70 мільйонів на те, щоб були рівні виховні можливості в цілій Канаді. Цю оферту склав прем'єр Пірсон на конференції, на якій обговорюють справу канадійської єдности, яка є загрожена французько-мовною провінцією Квебек, уряд якої вимагає, щоб всі 100 процент податків, зібраних в цій провінції, були віддані їй до диспозиції, щоб вона могла йти своїм власним шляхом. Інші провінції протестують проти цих вимог Квебеку, кажучи, що федеральну допомогу треба розділювати між всі провінції на основі ключа про їхню заможність.

У СВІТІ

ПОЛЬЩА І ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ЗАПРОПОНУВАЛИ, що вони піддадуть під контролю Міжнародної Аґенції для атомової енерґії атомові реактори, що їх мають на своїй території, якщо такій самій контролі піддасть Західня Німеччина свої атомові реактори. ЗДА і Західня Німеччина спершу поставились до тієї пропозиції з підозрою, як до можливої комуністичної пастки, але тепер поважно призадумуються над нею.

СУДАН ЗАПРОПОНУВАВ на терені Об'єднаних Націй своє посередництво у гострому спорі між Єгиптом і Савді Арабією довкола проблеми Ємену: єгипетський президент Абдель Ґамаль Нассер підтримує своїм 50.000 - 70.000-им військом слухняний йому республіканський уряд в Ємені, а Савді Арабія підтримує єменських монархістів. Тепер єменські ставленики Нассера виарештували провідників єменських республіканців, які сприяли замиренню з монархістами на спільному протиєгипетському фронті.

ЕСПАНІЯ ПРИПИНИЛА ВСЯКУ ТОРГІВЛЮ і автомобільний рух з Ґібралтаром, загостривши таким чином свій спір з Британією за Ґібралтар. Ця фортеця на південному шпилі Піренейського півострова належить Британії від Утрехтського договору в 1713 році. Еспанія домагається приєднання Ґібралтару до неї, як інтеґральної частини своєї території. Вона погрожує ще взагалі закриттям кордону, внаслідку чого Ґібралтар втратив би сполуку суходолом з Еспанією і рештою европейського континенту, але й кілька тисяч еспанців втратили б працю на Ґібралтарі.

У БРИТАНІЇ ГРОМАДСЬКА ОПІНІЯ ОГІРЧЕНА проти державної Вугільної Ради, яка є адміністратором брітійських копалень вугілля: недбальству тієї Ради та її надмірній ощадності із шкодою для засобів безпеки приписують вину за смерть близько 200 осіб в катастрофі в Еберфен, у Валії, де мільйони тонн вугільних неужитків обсунулися жахливою лявіною з узбіччя гори й засипали школу та житлові будинки. Лорд справедливости Едмунд Дейвіс веде слідство в цій справі.

СУПЕРНЕЦТВО ГЕНЕРАЛІВ В ЛЯОСІ ПРИНЕСЛО КОРИСТЬ комуністам; коли комуністичне військо почало наступати в сторону столиці Ляосу Люанґ Прабанґ — командування державного війська викликало на поміч летунство, але воно було спаралізоване, бо 11 летунів і їхні старшини втекли до сусіднього Таї (Сіяму) після невдачної спроби державного перевороту. Та спроба не вдалася тому, що вірне режимові наземне військо зайняло летовище, з якого літаки бомбардували військові бараки.

КАТОЛИЦЬКА Й СОЦІЯЛ - ДЕМОКРАТИЧНА ОПОЗИЦІЯ В ПОРТУГАЛІЇ ВИМАГАЄ лібералізації режиму президента Антонія де Олівейри Салязара, який від 40 років править в Португалії по-диктаторськи та завів, між., гостру пресову цензуру.

ЗДА й СССР прийняли проєкт додатку до нового атомового договору

Об'єднані Нації. — ЗДА й СССР погодилися долучити до проєктованого договору проти поширення атомової зброї додаток, що його виготовили вісім невтральних держав, які є постійними членами Женевської конференції роззброєння. Тими державами є Бразилія, Бірма, Етіопія, Індія, Мехіко, Ніґерія, Швеція і Єгипет. Ці невтральні держави висловлювали вже в ході Женевської конференції сумніви всіх „малих" держав, чи проєктований договір проти поширення атомової зброї не буде скріпленням потуги кількох великодержав, посідачів атомової зброї, із шкодою для всіх тих країн, які такої зброї не мають. Тому у тому додатку кажеться, що атомові держави зобов'язуються не вживати атомової зброї проти неатомових держав. Окремою справою є вимога неатомових держав, щоб вони були під „атомовою парасолею" великодержав у випадку заатакування їх будь - яким аґресором. Згода ЗДА і СССР на додаток, зредаґований невтральними країнами, є доказом дальшого наближення між ЗДА і СССР в цій важливій справі.

Справу збільшення податків Уряд зможе вирішити аж в січні 1967 року

Вашинґтон. — Два представники Уряду заявили, що тепер не можна вирішити справи збільшення прибуткових податків, бо немає даних про те, які будуть федеральні видатки в найближчому році і як розвиватиметься економіка. Про цю справу говорив підсекретар в Департаменті Скарбу Джозеф В. Барр. Він заявив, що Уряд мусить знати такі чотири справи, щоб могти вирішити, чи і наскільки треба буде збільшувати податки: 1. Уряд мусить знати, який буде наслідок тих всіх фінансових рішень, які схвалив 89-ий Конґрес на своїй другій сесії, яка закінчилася в суботу 22-го жовтня. 2. Уряд мусить знати, скільки фондів вимагатиме війна у В'єтнамі. 3. Треба також знати наперед, які будуть видатки на цивільну програму уряду в найближчому фінансовому році, що почнеться в липні 1967-го року. 4. Уряд повинен знати, в якому темпі буде розвиватися економіка країни. Щодо першого пункту — то дані про нього будуть готові аж при кінці грудня цього року. Про витрати на війну у В'єтнамі можна буде знати аж на початку 1967-го року, коли буде готовий проєкт бюджету на найближчий рік. Те саме відноситься і до третього пункту. Аж при кінці року можна буде встановити темп розвитку економіки в найближчому році. Окремий асистент Президента Джозеф А. Каліфано заявив, що Уряд потребує довшого часу на те, щоб знати, чи можна буде зменшити на три більйони долярів федеральні видатки в цьому фінансовому році, про що натякав президент Джансон в своїх ощадностевих плянах. Президент в жовтні і листопаді заявив, що не можна вирішити справи збільшення податків, поки не знається, що схвалить Конґрес у фінансових ділянках, і поки не знані є дані про бюджет на 1968-ий рік.

В третій чверті цього року зменшилися прибутки двох найбільших корпорацій

Ню Йорк. — 25-го жовтня повідомили про те, що прибутки двох економічних велеканів Корпорації Дженерал Моторс і Сталевої Корпорації ЗДА зменшилися. Це може бути познакою того, що економіка цієї країни починає сповільнювати свій темп розвитку. Найбільша в світі промислова Корпорація Дженерал Моторс повідомляє, що її прибутки в від липня до вересня зменшилися до 99,500,000 дол., а в тій самій чверті минулого року вони становили 263,-800,000 дол. Цього року один уділ цієї Корпорації становить 34 центи, а минулого року він вартував 91 центів. Сталева Корпорація ЗДА повідомила, що її прибутки в третій чверті виносили 61,100,000 дол., а в попередньому році вони становили 71,700,000 дол. Цього року один уділ цієї Корпорації виносив 1.13 дол., а минулого року в тій самій чверті — 1.21 дол. Прибутки Дженерал Моторс в третій чверті цього року були найменші від 1961-го року. Внаслідок цього повідомлення про зменшення прибутків цих Корпорацій — впала ціна на їх акції до найнижчого рівня в цьому році. Та Сталева Корпорація ЗДА збільшила дивіденду для своїх уділів до 60 центів за уділ, а раніше дивідента виносила 50 центів. Голова цієї Корпорації Роджер Блав заявив, що це сталося тому, щоб винагородити уділовців за те, що вони діставали менші дивіденди в попередніх роках. Представник Дженерал Моторс Фредерік Дж. Доннер заявив, що зменшення прибутків настало тому, що в третій чверті переходили на продукцію нових моделів авт, що збільшило кошти продукції.

Збільшення цін на харчі спричинили роздрібні продавці, а не фармери

Вашинґтон. — Федеральна Торговельна Комісія стверджує, що збільшення цін на харчі спричинили не фармери, тільки ті, що переробляють фармерські продукти і роздрібні продавці. Це відноситься до цін на хліб та на молоко і молочні продукти. В цілій країні жінки протестують проти збільшених цін на харчі тим, що бойкотують великі департаментові харчові крамниці. Секретар рільництва Орвілл Л. Фрімен вислав був листа до голови Федеральної Торговельної Комісії Пола Ренда Діксона з просьбою перевести слідство в справі збільшених цін на харчі. У звіті Комісії повідомляють, що ціни на хліб збільшилися на три рази більше від того, на що були збільшили фармери ціну на зерно та інші фармерські продукти. Щодо цін на молоко та молочні продукти, то вони двічі більші від того, на що були збільшили ціни фармери. Роздрібні продавці не тільки все збільшення цін перенесли на покупців, але ще подвоїли це збільшення в свою користь. В третій чверті цього року ціни на хліб були на 7.5 відсотка більші в порівнянні з січнем цього року, а ціни на молоко на 7.8 відсотка більші, як в січні 1966 року.

ПАМ'ЯТНИК ІВАНОВІ ФРАНКОВІ В ДРОГОБИЧІ

9 жовтня у Дрогобичі відкрито пам'ятник Іванові Франкові. Автори скульптурної фігури Каменяра — мистці Емануїл Мисько, Василь Одрехівський та Яків Чайка. (З „Культури і життя" 13 жовтня).

МАНІЛЬСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СКІНЧИЛАСЯ ПРОГОЛОШЕННЯМ ЗАЯВИ МИРУ

Маніля. — Дводенна вершинна конференція лідерів 7-ох держав, союзників у війні проти комуністичної аґресії у В'єтнамі, скінчилася у вівторок 25 жовтня ц. р. проголошенням довгого спільного комунікату, в якому найважливішими ствердженнями є — єдність і рішучість в обороні свободи Південного В'єтнаму та цілої Південної Азії та прагнення миру. ЗДА і їх союзники у В'єтнамській війні заявили, що вони готові „в найкоротшому часі, але не пізніше шістьох місяців" відкликати з Південного В'єтнаму всі свої збройні сили, якщо Північний В'єтнам відкличе свої війська та підривно-революційні частини. Південний В'єтнам заявив, що хоч він засуджує комуністичний режим у Північному В'єтнамі та боліє над поділом В'єтнаму, що його встановила Женевська конференція у 1954 році, проте він, Південний В'єтнам не буде порушувати ладу у Північному В'єтнамі ані старатися за насильну зміну тамошнього режиму. Комунікат Манільської конференції загалом схоплений у 30-ох точках та окремій „Деклярації миру". 30 точок комунікату поділені на вступ, де вичисляється всіх головних учасників вершинної конференції, ствердження засадничої політики всіх учасників, розгляд політичної й соціяльно-економічної програми та розвитку в Південному В'єтнамі з його миролюбною заявою, та з висновку, в якому заповіджено дальший постійний контакт між амбасадорами 7-ох союзницьких держав у Сайґоні, конференції міністрів закордонних справ та можливу нову вершинну конференцію. Манільська конференція висловила подяку всім тим чинникам і особам, які до цього часу активно заходились, щоб осягнути мир у В'єтнамі, зокрема Об'єднаним Націям і Папі Павлові VI., але водночас ствердила, що по стороні Північного В'єтнаму не проявлено до цього часу найменшого бажання миру. Підкресливши дуже сильно бажання всіх союзницьких держав, що



Президент Л.Б. Джансон поглядає на державного секретаря Діна Раска (перший з правого боку) під час Манільської Деклярації.

воюють проти комуністичної аґресії у В'єтнамі, осягнути мир на базі пошанування волі, державної суверенности і територіяльної недоторканности та права південно-азійських народів самим вирішувати свою долю, учасники Манільської конференції заявили водночас, що Південний В'єтнам мусить дістати міжнародну ґарантію, що порозуміння, що його осягнеться з комуністами, не буде ними знову зламане. Комунікат Манільської конференції дуже багато місця присвячує справам господарської відбудови та соціяльно - економічних реформ у Південному В'єтнамі і цілого аазійського Півдня та справі „національного замирення". Південний В'єтнам заявив, що після закінчення воєнних дій буде проголошена широка політична амнестія, яка вможливить включення всіх тих, які брали активну участь у війні по стороні в'єтконґу, чи співчували йому, в державну адміністрацію й економіку.

Президент Джансон мав ще один день затриматись на Філіппінах перед своїм відлетом до Таї (Сіяму), а відтіль до Маляйзії і Південної Кореї, звідкілля відлетить через Аляску до Вашинґтону.

Недавній віце-прем'єр і міністер Індонезії Субандріо засуджений на смерть

Джакарта. — Військовий трибунал засудив на смерть недавнього віце-прем'єра і довголітнього міністра закордонних справ Індонезії, Субандрія. Субандріо був найближчим співробітником і приятелем президента Сукарна та всі вважали, що він буде його наступником. Суд проти нього тривав 17 днів. У мотивах засуду на смерть за державну зраду й активну співпрацю у невдачному комуністичному перевороті 1 жовтня мин. року, ствердженo, що Субандріо знав про плян того перевороту й затаїв його та що він погодився був на прийняття від Комуністичного Китаю зброї для комуністичних ячейок, затаївши всю цю справу перед міністром військових справ. 52-річний д-р Субандріо, за професією лікар-хірурґ, відкликався до президента Сукарна за помилуванням його. Однак Сукарно відмовився помилувати також близького свого співробітника, директора Центрального банку, Юсуфа Даляма, що його судили й засудили на смерть в минулому місяці. В листопаді будуть судити віце-маршала летунства Омара Дані, як одного з головних змовників і виконавців згаданого вище перевороту комуністів: сподіваються, що щойно на процесі Дані виявиться неясна до цього часу роля отому перевороті президента Сукарна.

Появився перший зошит короткої енциклопедії української літератури Б. Романенчука

Філядельфія. — У Видавництві „Київ" вийшов друком перший зошит першого тому „Азбуковника — короткої енциклопедії української літератури", що її підписує як автор й упорядник відомий український еміґраційний літературознавець і довголітній видавець журналу „Київ" проф. д-р Богдан Романенчук. В „Азбуковнику" будуть подані крім біо-бібліографічних інформацій про окремих українських письменників також довідки з літературознавчої термінології (з поетики, стилістики, естетики) та інформації про різні літературні стилі і напрямки, як також дані про окремі літературні збірники й альманахи та важливіші журнали. Завдання Азбуковника-енциклопедії: „служити допоміжним засобом для загальної орієнтації найперше в українській літературі та в літературних справах взагалі.

Заплянований Азбуковник на три томи по 25 друкованих аркушів і буде появлятися окремими зошитами по 4 до 6 аркушів щотри або чотири місяці. Перший, 56-сторінковий зошит охоплює гасла й довідки від „А" до Христі Алчевської.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВІДДІЛ УККА В НЮ ГЕЙВЕНІ, КОНН. ВЛАШТОВУЄ ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ

Ню Гейвен. — Місцевий Відділ УККА влаштовує в суботу 29-го жовтня ц.р. в залі української католицької церкви святочну Академію для відзначення роковин проголошення незалежности ЗУНР. У програмі академії передбачене вступне слово д-ра М. Снігуровича, доповідь полк. М. Ліщинського й мистецькі виступи пань О. і Г. Петрончак, проф. Ю. Цибрівського, А. Сальво, Пласту й осередку СУМА та Українського Національного Хору під управою М. Палидовича. Перед Академією буде проведений Апель українських комбатантських та молодечих організацій. В неділю 30-го жовтня в українській католицькій та православній церквах будуть відправлені богослуження й молебні в намірення українського народу.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЧІР НА ПОШАНУ ПОК. СТЕПАНА ЛУЦИКА

Ню Йорк — В п'ятницю 28 жовтня ц. р. відбудеться в Літературно - мистецькому Клюбі в Ню Йорку вечір у честь передчасно померлого артиста-маляра Степана Луцика з багатою інформаційно - аналітичною і мистецькою програмою. З характеристикою покійного мистця та споминами про нього виступлять Богдан Кравців, Іван Костюк, Михайло Мороз і Антін Малюца, а в мистецькій частині піяністки Євгенія Курилович - Чапельська і Геня Вольц та Осип Стецура, баритон. Вечір спільними силами уладжують ЛМКлюб, Об'єднання мистців, II. курінь УПС і III курінь УСП „Лісові чорти". Після офіційної частини — „Лісові чорти" прийматимуть гостей чаєм. Посмертна виставка Степана Луцика відкрита ще в п'ятницю, суботу й неділю.

В. ЛУЦІВ ВИСТУПИТЬ У ПРОГРАМІ ФРАНКІВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ У ВОТЕРВЛІТІ

Вотервліт, Н. Й. — Заходом Відділів УККА у Вотервліті, Коговзі і Трой, Н. Й., відбудеться в суботу, 29-го жовтня в залі Гайскулу, 12 вул. у Вотервліті точно о 8 год. веч. Франківська академія. У програмі: гостинний виступ відомого співака Володимира Луцева, сольоспіви м-р Марти Копач-Гречаник, фортепіяновий супровід — проф. Ір. Заячківська-Гаврилюк, промова — д-р М. Вацик, член НТШ, мішаний хор з Коговзу під проводом Я. Біласа, шкільний хор з оркестрою з Вотервліту під проводом Я. Кушніра, деклямація студ. Н. Томич.

ДОПОВІДЬ ПРОФЕСОРА КОСТЯ КИСІЛЕВСЬКОГО

З рамени Гуртка Приятелів Української Книжки в Нюарку - Ірвінґтоні відбудеться доповідь проф. д-ра Костя Кисілевського про „Мистецтво слова наших поетів і посьменників" в четвер, дня 27. жовтня 1966, о год. 7-ій вечора, в домівці „Самопоміч" в Нюарку, 249 Стайвезант Аве.

ПОЯВИЛАСЬ КНИЖКА КАРИКАТУР БОРИСА КРЮКОВА

У видавництві Юліяна Середяка в Буенос Айрес, Арґентина, вийшла рідка в нашій літературі книжка п. н. „Сміхоліна" — „Краплі гумору з лябораторії Бориса Крюкова" На кожній із 190 сторінок книжки є повносторінкова карикатура, як ілюстрація до дотепу. Борис Крюків, відомий артист-маляр, що живе в Арґентині, творець особливо українських козацьких і побутових типів і сцен і ілюстратор чужомовних архитворів літератури, виступив уперше, як карикатурист.

ДОПОВІДЬ ПРО АКУЛЬТУРИЗАЦІЮ УКРАЇНЦІВ У ЗДА

Академічне Товариство Зарево в Ню Йорку влаштовує академічний вечір на тему: „Питання акультуризації українців в Америці. Прелеґентами будуть проф. Мирон Куропась, член шкільної ради міста Шикаґо, і Андрій Хруцький з Ню Йорку. Вечір відбудеться в суботу 29-го жовтня в Українськім Інституті Америки, 79-та вул. і 5 авеню, о 7-ій год. веч.

УСПІШНИЙ КОНЦЕРТ

Ню Йорк. — В суботу 22 жовтня ц. р. тут відбувся концерт відомих співаків Ії і Любо Мацюк, при численній приявності музичного світу.

Оваційні оплески супроводили кожну точку, виконаної мистцями програми, У програмі були твори українських сучасних композиторів, включно із З. Лиськом та В. Грудином. Акомпаніював О. Омельський.

У Філядельфії відбулась зустріч інженерів із студентами

Філядельфія. — Дня 22-го жовтня ц.р. понад 300 осіб взяли участь в Зустрічі із студентами, яку влаштував місцевий Відділ Т-ва Інженерів в приміщеннях Пенсилвенійського Університету. Імпрезу відкрив інж. М. Борецький, голова Відділу, звертаючись у вступному слові до наших студентів, щоб вони, здобуваючи знання і професію, не забували про країну свого походження. Відспіванням академічного гимну "Gaudeamus igitur" почалася офіційна частина імпрези. Головну доповідь виголосив д-р М. Ю. Богатюк, професор Ле Мойн Коледжу в Сиракюзах, Н.Й. Прелеґент заторкнув низку актуальних студентських проблем під сучасну пору. На жаль, мале число студентів прибуло на початок імпрези і не вислухали цієї доповіді п.з. „Українська академічна молодь сьогодні та її завдання", що була виголошена на високому академічному рівні. В мистецькій частині виступила п-а Леся Кругла і відспівала з чуттям три українські пісні при фортепіяновому супроводі пані Л. Гайдучок. Крім того танцювальний гурток юного СУМА виконав вміло три народні танки. Всі виконавці були нагороджені рясними оплесками. Опісля відбулася забава з танцями при оркестрі п. П. Малиновського. Крім студентів в зустрічі брали участь місцеві провідні суспільно-громадські діячі: проф. Б. Гнатюк, Я. Бернадин, д-р М. Ценко та інші. Імпрезою проводив інж. Я. Щука. До її успіху причинилися всі, як організатори так і самі учаснииа а також і в не меншій мірі саме університетське приміщення й атмосфера.



FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid ot the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сиґі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Двопартійна система

За несповна два тижні перед виборами в Америці знову потверджується спасенність її демократичної системи, спертої на двопартійності. У ряді держав з демократичним устроєм виявилось в минулому й виявляється тепер нещастя, яким є багатопартійна система. Багатопартійність з-правила породжує хронічні внутрішні суперечки за партійний престиж і за особи, суперництво дійсних і уявних принципів, творить шахівницю впливів і лябіринт закулісових інтриґ. У практиці такі держави переживають перманентні кризи урядів, які здебільша кінчаються загиренням взагалі демократичного парляментарного устрою, на місце якого приходить — диктатура. Так, було, наприклад, у передвоєнній Польщі, де багатопартійну анархію заступила диктатура Пілсудського, і в післявоєнній Франції, де занархізовану Четверту Республіку заступила П'ята Республіка — де Ґолля. Багатопартійна Італія чудом зберігає лад тільки тому, що від кінця другої світової війни завжди переможною виходить з усіх виборів Християнсько-Демократична партія, як керівна, що укладає коаліції то з поміркованою лівицею, то з правицею. Але такі державницькі нації, як британська й німецька, створили насправді двопартійну систему, з третьою — в Британії Ліберальною, в Західній Німеччині Вільно - Демократичною — партіями, які або не грають ніякої поважної ролі, або приєднуються до урядової коаліції.

Формально існує також в Америці багато партій: соціялістична і консервативна і ліберальна і навіть комуністична, — деякі з них на федеральну скалю, інші на стейтову чи тільки міську, льокальну. Висуваючи своїх власних кандидатів у президентських виборах, такі номінальні партії роблять це або демонстраційно, щоб замаркувати своє існування і підрахувати своїх прихильників, як це роблять здебільша комуністи й соціялісти. Інші роблять це з тактичних мотивів, щоб розбити голоси спорідненому, але немилому кандидатові, як ось, наприклад, на нюйоркському терені, де Ліберальна партія проголосила як кандидата на губернатора сина колишнього президента Ф. Д. Рузвелта, Френкліна Рузвелта молодшого. Ця кандидатура матиме тільки той практичний наслідок, що відбере частину голосів від кандидата Демократичної партії. Так само кандидатура Консервативної партії в минулорічних виборах на посадника Ню Йорку відібрала частину голосів республіканському кандидатові. Однак, це тільки винняткові льокальні міжпартійні порахунки, — маса американських виборців знає дві партії і рахується тільки з двома кандидатами, які вийшли з правиборів, або й без них, не маючи ввесь час однопартійного суперника.

Двопартійна система ґарантує кожночасну більшість, яка стоїть при кермі державної влади, і опозиційну меншість. Але відповідальність за долю держави несуть насправді обидві партії, бо більшість рахується з конструктивним критичним голосом меншости, а меншість розуміє свою ролю опозиції власне як чинника конструктивної критики і ділової співпраці у понадпартійних справах, які стосуються цілости держави та цілого народу. Відомий коментатор Дейвід Лоренс, гостро критикуючи минулий 89-ий Конґрес за замалу — на його думку — увагу Конґресу й Уряду президента Джансона до таких справ, як зріст злочинности, занадто доктринальні постанови Найвищого Суду, заворушення „чорної сили", зріст дорожнечі, — закликає вибрати 8-го листопада „відповідальну більшість". У підході до кандидатів повинен рішати не партійний критерій, а індивідуальний: котрий кандидат дає найбільшу запоруку, що виконуватиме свої відповідальні функції законодатця якнайдостойніше, з найбільшою користю для народу, для правопорядку, без уваги на гру партійної верхівки.

Цей індивідуальний підхід найбільше стосується українських виборців: голосуйте за тих кандидатів, які ставляться найкраще до справ поневолених народів і найгостріше проти російсько-комуністичної імперії.

ПІСЛЯ ДЕВ'ЯТОГО КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

М. Мельник

ДО ОСНОВ НАШОЇ ЄДНОСТИ

Єдність на еміґрації — це наче фата морґана в пустелі. Недосвідченому подорожникові вона видається такою реальною, що він набирає певности, що до найближчої оази залишилося кілька кроків. Тоді нагло усе зникає, і залишається гірке розчарування.

Єдности нам треба багато більше, як будь - якому іншому народові. Та це не значить тепер і ніколи не значило в минулому, що на довшу мету єдність за всяку ціну виплачується. Такої „єдности" досягнув Чемберлен з Німеччиною, Гітлер — з провідниками опозиції, Мао Тсе - тунґ — з націоналістами...

Під сучасну пору проблема нашої єдности знаходиться на досить доброму шляху. Ми вже у багатьох випадках одні з другими й третіми цілком щиро співпрацювали. Це дуже цінна річ. Але є в нас могутні сили, обставини та інші чинники, що єдності не сприяють. Замкніть на них очі або поставте тезу „єдність — за всяку ціну", і ми покотимось в цілковите розбиття.

Насамперед нам треба усвідомити, що в деяких випадках єдність у нас просто неможлива: одні хочуть щоб Україна мала тільки автономію, другі за самостійність; одні за культурницьку еволюцію, другі — за активну визвольну боротьбу одні за диктатуру своєї групи, другі — за демократію.

Перші два „випадки" не є такою великою проблемою, принаймні тут, на еміґрації, але не так воно з третім, і тому на цю тему варто зробити кілька заввага.

Противага до диктатури однієї групи це принцип: визвольна боротьба має йти за демократичну Українську Державу, і тому добрими українцями є всі ті, що змагають і за незалежність української держави і за індивідуальну свободу у тій же державі — без огляду на їхні переконання щодо соціяльно - політичного ладу. Цей принцип цілком не є перешкодою для того, щоб бути найбільш завзятим націоналістом і найбільш бойовим революціонером.

Наперекір багатьом, ми особисто переконані, що, на щастя, немає у нас тепер ні одної політичної групи, яка боролася б тільки за свою власну Україну. Однак у деяких групах є сильні елементи, що для них — хоч і як смішно це виглядає — диктатура їхньої власної групи не є пустою фразою. Найбільше треба боятися того, щоб тут чи там ці елементи не взяли верху.

Також і серед української громади є певна кількість людей, для яких диктатура однієї чи другої групи не видається такою поганою. Будучи по суті націоналістами, вони цілком помилково думають, що націоналізм і диктатура групи, що їй вони симпатизують, одне і те саме. Вони також вірять, що визвольна боротьба буде куди успішнішою, коли керуватиме нею виключно та чи інша група.

Нам здається, що всі ці люди не передумали тієї справи до кінця. Коли цій проблемі приглянутись ближче, тоді вона відразу виявиться дещо іншою.

Припустімо, що існування української держави цілком запевнене, і ми маємо тільки вирішити, яка там диктатура має бути. Маємо вибір: диктатура націоналістів, фашистів, націонал-соціялістів або комуністів. Багато наших людей відразу голосувало б: ми хочемо диктатури націоналістів. Аж геть пізніше вони переконалися б (дехто на „власній шкірі"), що між тими всіми аж такої великої різниці немає.

Усі диктаторські держави, з тому числі й націоналістична, це поліційні держави. Коли ви підтримуєте режим — вам добре. Але спробуйте змінити свою думку, і тоді вам зразу „докажуть", що увесь час ви працювали проти добра своєї нації або в дійсності увесь час були зрадником своєї нації і аґентом якоїсь іншої держави, або що ви — людина неморальна, розкладач громадського майна, п'яниця чи збоченець. Який суд може вас від тих закидів оборонити, коли судді такі ж партійні люди? І тому під цим оглядом між згаданими вище диктатурами суттєвої різниці немає.

Деякі різниці є в ділянці соціяльно - економічної структури і в наголосі на соціяльні та національні вартості (хоч Ґомулку вважають за завзятого націоналіста, а вже після того за комуніста). І так, у державі з комуністичною диктатурою приватної власности може бути більше в руках держави, ніж у фашистській чи націоналістичній. Може бути різниця в способі розподілу національного прибутку і т. д. Та й тут — дивлячись на те, що діється на Сході Европи — тенденція іде в напрямі звуження тих різниць під кожним оглядом. Наприклад, у Польщі, Мадярщині чи Юґославії ніхто вже навіть і не думає про колективізацію сільського господарства, а юґославська економіка вже досить давно працює на основі вільних цін і вільного ринку з поважною пропорцією приватної власности.

У відношенні до Церкви згадані вгорі диктатури в ніякому випадку не тримались стисло означеної лінії. І так, ген. Франко увесь час старався співпрацювати з Церквою; Гітлер ставився до Церкви неприхильно; Перон старався за підтримку Церкви, а пізніше почав завзято її поборювати; Москва воює проти релігії, а Гомулка шукає якогось „модусу вівенді".

Ці всі та інші практичні вияви однієї чи другої диктатури сперті на глибокій вірі в те, що все, що добре для партії, добре для нації. Партія встановлює генеральну лінію в кожній основній — а часом навіть і дрібній — ділянці боротьби чи життя даного народу. Спротивитись в й хоч якійсь точці із тієї лінії, тоді ви не є звичайним політичним противником тієї партії, а — ворогом і зрадником нації.

Другий арґумент, що заторкує нас більш безпосередньо, каже: ми за Українську Державу, за активну боротьбу за неї і за індивідуальну свободу у тій державі. Одначе, на нашу думку, боротьба є скомплікована й затяжна, і тому тільки одна революційна група має тією справою займатись, інакше нічого з того не вийде.

Так воно є тільки на папері, а в дійсності справа виглядає цілком інакше.

Формально — ні в якому випадку не відповідає правді, що тільки одна група може здобути свободу даному народові. Найяскравішим прикладом є тут коаліція, яку згуртував довкруги себе де Ґолль і в якій величезну ролю в підпільній боротьбі відіграли французькі комуністи. В інших випадках, де сильні революційні групи стояли на становищі, що тільки одна група має боротись за свободу нації, вони теж невідклично після здобуття тієї свободи встановлювали свою власну диктатуру.

У випадку Тіта розправа з опозицією, тобто її фізична ліквідація, почалась і скінчилась дуже вчасно. Натомість наслідком такого роду ставлення справи у В'єтнамі є затяжна й кривава братовбивча війна. Це все значить, що коли ви погоджуєтесь на диктатуру однієї групи на час визвольної боротьби, тоді ви — хоч і несвідомо — погоджуєтесь на диктатуру тієї ж групи і після здобуття держави.

У нашому випадку під сучасну пору смішно навіть і припускати, що одна група може мати стільки сили, щоб знищити всю опозицію. В дійсності, останніми роками ні одна група чисельно не зросла. Ми теж щиро переконані, що в ніякому випадку провідні люди наших груп такого роду задумів не мають. Ми мали занадто багато доказів конкретної співпраці, щоб у цьому навіть сумніватись. Але, з другого боку, всі ми добре знаємо, що ідеологи однієї нації, однієї групи і одного провідника тут і там мають ще багато впливів. Наша громадська думка не сміє дозволити, щоб вони взяли верх, інакше матимемо багато клопотів. Ніяка згода в такому випадку не буде можлива.

Встановити принципи, на яких можна досягнути національної єдности, замало. Є цілий ряд незвичайно основних практичних проблем, розвязка яких може бути не менше важливою.

Під сучасну пору наших людей тут найбільше цікавлять дві справи: об'єднання довкруги УНРади і об'єднання (чи його брак) в УККА.

В загальному, об'єднатись на еміґрації незвичайно тяжко, але все таки не є це річ неможлива. Справа в тому, що наслідки розбиття на еміґрації не заторкують людей особисто до такої міри, як це буває в державному житті. Виступити з уряду або урядової коаліції в Америці, Італії чи Бельгії — це не така проста річ. Коли демократичний сенатор тут хоче зірвати зі своєю партією, він мусить числитися з тим, що його другий раз можуть не вибрати. Коли ціла партія виступає з урядової коаліції, тоді маса людей втрачають працю. Коли у нас якась група виступає з коаліції, тоді наслідків немає ніяких. Навпаки, делеґати тієї групи матимуть більше часу для своїх домашніх справ.

З огляду на це, найважливіша основа нашої єдности в усіх ділянках, інституціях та організаціях — не перевага більшости, а одноголосна згода. Точніше — в усіх важливих справах має рішати не більшість голосів, а згода усіх партнерів. Що з того, що хтось здобув більшість, і після тої перемоги меншість залишила залю і пішла ловити рибку або писати статті проти більшости? Одноголосність у важливих справах — єдина розв'язка, і іншого виходу із ситуації немає у випадку, коли кожна група чи організація може цілком безкарно вийти з коаліції, якщо вона відчу-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Михайло Бараболяк

ЗА ЄДНІСТЬ ЧИ ЗРОЗУМІННЯ МЕТОД ПОЛІТИЧНОЇ БОРОТЬБИ?

На марґінесі відмови репрезентантів деяких наших поважних і впливових установ і організацій увійти в склад керівних органів УККА появились коментарі, що вважають це явище за нездоровий вияв недостачі національної єдности, про яку ми тільки деклямуємо і за яку аж молитву склали.

Не маючи власного парляменту, де ми мали б нагоду практикувати парляментаризм, ми все ж намагались стосувати парляментарні принципи і методи в нашому громадському й політичному житті. Основним принципом цього нашого парляментаризму ми завжди вважали засаду пропорційного представництва і заступництва різних ідей та поглядів у керівних органах наших організацій і установ.

У нерівній боротьбі з нашими ворогами постулят „єдности" був імперативом. А її у нас ніколи не було. Тож, стосуючи засаду пропорційного представництва, ми творили штучну, ілюзоричну „єдність", і це заспокоювало нашу політичну совість. Так клеїли ми все компромісові „листи" по наших „Просвітах", пізніше по таборах, а нині тут.

Тримаючись традиційно цієї засади пропорційности, ми вважаємо її за ідеал демократії, коли принцип той уже давно виявився нездатним у розв'язуванні політичних проблем.

Стосування цього принципу в післяваймарській Німеччині і передґоллівській Франції привело ці дві передові демократії світу майже над край пропасти. Щойно коли бонська конституція 1949 року і де - ґоллівська 1958 року запевнили формації урядів більшости, замість дотеперішніх коаліційних урядів, за випробуваним зразком Британії, прийшло в Німеччині, а в останніх часах і у Франції, до стабілізації політичних відносин. Коаліційні уряди були до того часу радше тереном боротьби фракцій, ніж державно - творчої праці.

Чи і в нашому маленькому політичному світику не діється те саме з компромісовими керівними органами наших організацій? Обвинувачення, переконування, дискусії до білого ранку, замість конструктивної, творчої праці, а у висліді тупцювання на місці.

Ніхто не має рецепти для розв'язки проблем політичного чи громадського життя. А доки люди будуть мислити, доти будуть існувати різниці поглядів, ідей та метод їх здійснювання.

Вироблені парляментарно народи розуміють це, і дають волю грі сил. Дають більшості повну нагоду здійснювати її пляни і програми. Зате більшість дає меншості повну нагоду виявляти похибки більшости, критикувати її і таким робом інформувати суспільство, апелювати до нього і формувати його опінію. Приймають, що більшість має мандат керувати. Меншість же мандат контролювати і вказувати суспільству, що цілі і методи більшости не одинокі.

Не входимо в те, чи нинішня „більшість", що виступила на останньому конґресі УККА і що виявляється і в інших наших організаціях, дійсно репрезентує переважну думку громади. Не входимо теж у те, чи ця більшість здобута була у чесній політичній грі. Громада має таке представництво, на яке заслуговує і до якого дозріла, і тому не лишається іншого виходу, як прийняти більшість такою, якою вона себе проявила.

„Меншості" ж творити з тою „більшістю" спільні виконні органи нерозумно і безнадійно. В нинішніх політичних умовах меншість не переконає ні в чому на терені виконних органів більшість, а буде лише перешкодою в діях більшости, як це було колись у коаліційних урядах демократій.

Тому, на нашу думку, „меншість" поступила на конґресі УККА дуже розумно і льояльно. Це дає обом сторонам вільну руку. Більшості: доказати, що вона, не путана перешкодами меншості, доконає. Меншості: стежити за діями більшости і остерігати громаду, куди більшість її методами діяння заведе ту громаду. З цим зв'язаний, очевидно, і риск; але це риск, який кожна політична спільнота мусить урахувати.

Треба з приємністю і задоволенням відмітити, що в нашому політичному житті щораз чіткіше зарисовуються два протилежні табори. Беручи за критерій того дводілу розуму і емоції, назвемо перший емоціональним, другий — інтелектуально-реалістичним.

Прірва між ними нині заглибока, щоб вони могли успішно співпрацювати і щоб із їхньої співдії могло щось путнє вийти. Тому ж треба їм дати нагоду у взаємній політичній боротьбі викристалізувати українську політичну синтезу, політичний консензус. Цей консензус може прийти тільки як вислід довгої політичної традиції, і тому намагатися творити його штучно через коаліційні управи організацій, діло безнадійне. Та навіть у висліді довгої боротьби ідей можна осягнути той консензус в методах політичної співпраці.

Оті методи парляментаризму, це те, що так важливе. Зрозуміння метод політичного процесу. Коли візьмемо за взір політичної вироблености нації британський парлямент, то побачимо, що це властиво не парлямент, як ми парлямент розуміємо, а форум, де переможна більшість дає побитій у виборах меншості громити і бити себе, а лідерові опозиції ще й роблять гонори і платять за цю роботу. Більшість там не монополізує правди, а дає меншості всяку нагоду критикувати себе, вказувати і пропаґувати ідеї відмінні від її власних, розуміючи, що загальне добро цінніше за все, і що залишити це змагання в одних руках без контролі це завеликий риск для нації.

Нема трагедії в тому, що „більшість" перебрала контролю органів УККА. Трагедія була б лише в тому, коли б ця більшість хотіла змонополізувати установу для своїх вузьких цілей і замикала меншості дорогу до чесної компетиції ідей, поглядів, засобів і методів політичної боротьби, чи то тероризуючи її, чи виключаючи її від голосу на зборах, чи то замикаючи дорогу до контролі діяльности більшости, опановуючи чи контролюючи органи преси, що не є партійними, чи інші „засоби" політичної комунікації. Коли б таке сталося і „більшість" стала монополізувати установу, тоді „меншості" не лишилось би нічого іншого, як збойкотувати установу і створити конкуренційну, бо співзмагання в політичному житті мусить постійно існувати.

Є обставини, коли коаліційна, штучна „єдність" може бути наказом хвилини: в час національної загрози. Мабуть, ті, що так поборюються за ту коаліційну єдність, вважають, що ми саме переживаємо добу оттакої „нешнел емерджен с і". Коли не брати до уваги, що наш народ віками жив у такому стані національної катастрофи, то треба прийняти, що покищо нема такої ситуації, яка змушувала б нас забути про всі наші політичні різниці. Можемо покищо бавитись у партії, угруповання, конвенції, збори і вибори, з тою користю, що з такий спосіб себе політично шліфуємо. Це навіть добра нагода перейти хвороби політичного інфантилізму, бо це дає нам надії, що виринемо колись у слушний час зрілішими на політичну арену і не будемо себе перед чужими компромітувати.

Отже, не ридаймо над недостачею єдности. Ця політична єдність — це недосяжний ідеал, що ще ніде не був здійснений, і у нас скоро не буде. Коли б ця „єдність" у нас постала, то було б виявом політичної атрофії і маразму. Коли ж у минулому ця „єдність" існувала, то хіба у формі гітлерівської або сталіно-московської; тож якби колись у нас така її форма могла постати, то хіба треба б молитись, щоб від вітру, граду, вогню, війни і такої „єдности" сохранив нас Господь.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(103)

Довбанюк тільки голову понурив. Мовчав, мовчав, а далі зірвався, тупнув покаліченою ногою по землі, махнув залізною ложкою по повітрю в якімсь неозначенім напрямі, та на ціле горло як не крикне:

— А нехай їм там усім тристенний дідько матір мучить!" (Там же, ст. 115).

Та є у Франка оповідання, які не мають місця на гумор, бо виявляють глибину людської трагедії, яка стинає кров в жилах. Жандарм із візником увійшли до яскині в селі Ластівки недалеко Турки в Карпатах і там побачили „якусь чорну, безобразну масу насеред яскині. То були цигани, стулені в купу, повкривані мохом і листям — і мертві вже, як бачилось, від кількох днів. На вогнищу ще димилася дотліваюча остання колода.

Що було причиною їх смерти? Голод? Холод? Чи може чад від спертого диму? Тіла їх були сині, скостенілі, зморожені. Але розриваючи купу, жандарм побачив, що під старим циганом не було вже невиправленої кінської шкіри, на котрій він спав; недогризені кусники тої шкіри найшлися в руках дітей" (І, А, 161).

Це уривок із оповідання „Цигани", написаного в 1882 р. і переробленого в 1887 р. Воно два рази друкувалося в польськім перекладі, раз в російськім і раз німецькою мовою.

А. Кримський гадає, що Франкові твори з гумористичним забарвленням „більше били читача по серцю, ніж якінебудь прокльони" (ст. 461), але і такі твори, як „Цигани", або „Слимак" (1881 р.) потрясають читачем своєю трагедією, бож їхня ситуація безвихідна. Ось герой образка-оповідання під заг. „Слимак" закінчив життя таким способом, що його внука, прийшовши його відвідати, побачила:

„В куті, також майже у воді, купа трісок гиблівок, перегнилих на гній, накладених високо верства на верству, а на тій купі, заритий у той гній до половини і ледве покритий старими, чорними шматами, лежав чоловік, синій як боз, сухий як скіпа, з виразом страшного болю й якогось жалю на поморщенім лиці. Це був Слимак, а правду кажучи, тільки труп Слимака" (там же, ст. 127).

Гадаємо, що не тільки оповідач цього оповідання, але й кожний читач повторить за Франком:

„Морозом повіяло на мене. Десять літ у такому пеклі! І тут жив чоловік! — тримтіли врвані думки в моїй голові" (там же).

Та є у Франка і такі оповідання, в яких побіч трагічних моментів блискає й жартівливий насміх героя, який ледве вирвався з рук мужиків, які малощо його не вбили, зловивши на злодійстві в сільській коморі. Цей злодій, герой оповідання „Хлопська комісія", зовсім не розпачає, тільки сподівається при нагоді „по старій знайомості знов пригадатися" тому селянинові, що його був побив за крадіж в нього (II, 401).

П. Колесник гадає, що ці всі трагедії відбуваються „під залізною п'ятою торжествуючого капіталізму" і що ці герої „гинуть фізично, калічаться морально, випадають з життя", і що їх є „мільйони простих людей". Та Франко цього не підкреслював, бо він знав, що злодії і цигани — це не наслідки капіталізму. Та Франко з любов'ю малював своїх трагічних героїв. Ми вже бачили, і ще будемо про це писати, що Франко не був таким послідовним і завзятим соціялістом, яким його представляє Колесник.

„Всі реалістичні образки Франка підводять читача впритул до висновку: капіталістичний лад нищить людину, але він не вічний; його можна повалити, щоб побудувати новий, соціялістичний лад, гідний людини" (ст. 105).

Не знаходжу нічого в оповіданні „Хлопська комісія", щоб домагалося соціялістичного ладу. Злодій не може собі бажати такого ладу, бо не матиме що красти. Та правду пише Колесник про те, що сам Франко відчував різницю між своєю „Хлопською комісією" із „Злодієм" В. Стефаника. „Якщо в першому перевага віддається побутовій характеристиці явища, хоч і нехтується й психологічний зміст його, то в другому вся увага сконцентровується на психології героя, від чого оповідання перетворюється на психологічний етюд" (ст. 110). І сам І. Франко рекомендував робити порівняння своєї „Хлопської комісії" з твором В. Стефаника, щоб побачити новаторство Стефаника, його „нове слово" („З останніх десятиліть", ЛНВ, 1901, том 15, ст. 129).

А. Кримський гадає, що в „Хлопській комісії" є далеко більше справжнього артизму, як у „На дні", і на ній видко зовсім умілу повістярську руку. Враження з неї — якнайсильніше, нервних людей вона кидає в сльози й істерику, а всіх примушує сильно задумуватися над тим суспільним ладом, де боротьба за шматок хліба виробляє з одних людей злодіїв, а з других таких безсердечних варварів, як той обікрадений селянин" (462).

(Далі буде)

ДО ОСНОВ НАШОЇ ЄДНОСТИ

(Продовження зі стор. 2-ої)

вас, що більшість хоче накинути їй свою волю.

Друга практична основа нашої єдности це шанування права меншости, коли ви наверху, і вміти та хотіти співпрацювати з більшістю, коли ви в меншості. Цей принцип дуже сильно протиставиться нашому розумінню демократії. Ми не раз дуже радо співпрацюємо з іншими, коли ми в більшості. Та коли ці інші нас перемагають, тоді ми з коаліції виступаємо.

Можливо, що в таких умовах поле нашої спільної дії буде значно звужене, але це багато краще, ніж повна бездіяльність чи навіть міжгрупова боротьба.

І в загальному ми можемо досягнути згоди тільки тоді, коли наші акції будуть сперті на величезному почутті відповідальности і на усвідомленні, що єдність для нас принаймні у десять разів важливіша, ніж для кого іншого.

Об'єднання довкруги УНРади — це одна з найбільш корисних речей, що ми їх тут могли б зробити. Леґітимний Уряд в екзилі завжди нагадуватиме людям, що наша проблема куди поважніша, як вони про це можуть думати. Але справа ця дотепер не увінчалась успіхом, і нам видається, що вина в тому не конче в тих групах, що до УНРади не приступили.

Можливо, що ми помиляємось, але ми мали враження, що пропонований розподіл голосів далеко не відповідав дійсному станові речей. Крім того вся структура УНРади була збудована на взір державного парляменту й державного уряду разом із ухвалюванням державних законів та рішеннями на основі більшости. Отже, структура така штучна, що вона так чи інакше не витримала б іспиту життя.

Здається, основною ціллю УНРади є насамперед досягнути того, щоб усі представники української громади принаймні час від часу сходились і обмінювались думками. А вже великим досягненням було б, коли б час від часу всі наші політичні групи підписали якусь деклярацію, заяву чи протест. Можливо, що тоді вони один до одного звикли б і можна було б зробити щось більше. Іншими словами, краще почати з легенького і щось зробити, як вийти з максимальними програмами і тупцювати на тому самому місці.

Таке навіть мінімальне об'єднання високо піднесло б мораль нашої громади. Воно також є в інтересі всіх наших політичних груп. Ми ж усі знаємо, скільки активних і гарних людей знеохотилось безперервною сваркою і відійшло від політичної та громадської роботи.

Об'єднання в УККА не менш важливе діло. Останні загальні збори випали дуже погано, і нема потреби факт цей закривати чи навіть применшувати. Найбільш болючою річчю є те, що ЗЧ ОУН відмовляється принципово в будь-який спосіб співпрацювати із ЗП УГВР. Довідуємось, що відношення однієї групи до другої таке саме в переговорах про реорганізацію УНРади. Справа ця дуже серйозна. Такого роду принципове відкинення співпраці однієї групи з другою мусить значити, що в тому є якась незвичайно важка перешкода.

Дотепер ми мали враження, що група ЗП УГВР, хоч чисельно й невелика, зробила значний вклад в українську визвольну боротьбу. За допомогою добре редагованого журналу „Сучасність" та інших видань вона знайомить нас з підсовєтським культурним життям України. Вона збирає відомості політичного характеру з України, про які нам усім дуже цікаво знати. Вона також видає добре зроблені переклади з української підсовєтської преси, що втішаються пошаною і довір'ям. І тому, коли це дійсно правда, що ЗЧ ОУН з ним принципово не хоче співпрацювати на жадних умовах, їх обов'язком є українську громаду про причини тої позиції повідомити.

Поза тим так, як і в кожному іншому випадку, українська громада не може вимагати єдности в УККА за всяку ціну. Але, з другого боку, розбиття за дрібні справи чи в ім'я групових амбіцій ні для кого корисним не буде. Припустімо, що в УККА залишиться тільки одна політична група. Вона тоді в найкращому випадку дістане одну третю тих грошей, що їх УККА діставав дотепер. Така сама буде і її праця. І тому нам здається, що представники нашої громади повинні чимскоріше докласти всіх зусиль, щоб спір полагодити. Ми не можемо чекати на це чотири роки у часах, що є для української справи чимраз критичнішими.

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ НЮ ЙОРК

— запрошує —

ВШ. БАТЬКІВ ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ НА

ШИРШІ СХОДИНИ

які відбудуться

в суботу, 29-го жовтня 1966 року

о год. 2-ій по пол.

в ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ

при 144 2-га евеню в Ню Йорку

СТАНИЧНА СТАРШИНА

АКАДЕМІЧНЕ ТОВАРИСТВО „ЗАРЕВО"

запрошує зацікавлених на

АКАДЕМІЧНИЙ ВЕЧІР

на тему:

„ПИТАННЯ АКУЛЬТУРИЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ"

Прелегенти:

проф. Мирон Б. Куропась

п. Андрій Хруцький

Вечір відбудеться

в суботу, 29-го жовтня 1966 року

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

79-та вулиця і 5-та авеню в Ню Йорку

ПОЧАТОК: 7-ма год. веч.

Платне політичне огол.

УКРАЇНЦІ ПЕНСИЛВЕНІЇ!

ВІВТОРОК, 8-го ЛИСТОПАДА 1966 Р.

ГОЛОСУЙТЕ НА СЕНАТОРА

СТЕЙСІЯ

НА МІСТО-ГУБЕРНАТОРА ПЕНСИЛВЕНІЇ

STAISEY FOR LT.-GOVERNOR OF PENNSYLVANIA



Комітет Питтсбурґських Українців за вибір Сенатора Стейсія. Від права до ліва сидять: Михайло Комічак, директор Української Радіопрограми у Питтсбурґу; Сенатор Леонард Стейсі; Петро Деркач, голова Українського Народного Дому у Мекіз Ракс, Па. Від права до ліва стоять: Василь Патрош, Лев Явний, головний радний Укр. Робітничого Союзу; Михайло Майнош, головний радний СУК „Провидіння"; Василь Сачко, голова Окружного Комітету Відділів Укр. Народного Союзу у Питтсбурґу.

СЕНАТОР СТЕЙСІ —

- син добрих, солідних, працьовитих батьків слов'янського роду;
- закінчив адвокатські студії "Summa Cum Laude";
- бувший директор школи, член міської управи, заступник прокуратора;
- теперішній Стейтовий Сенатор з Питтсбурґської Округи;
- у правиборах був вибраний більшістю 200,000 голосів, як кандидат на місто-губернатора з рамени Демократичної партії.

СЕНАТОР СТЕЙСІ Є ЗА —

- ліпші умовини для шкільної науки;
- кращу опіку над людьми старшого віку;
- нижчі ціни на молоко;
- проти підвишки у „сейлс текс";
- абсолютно проти проти стейтового „інком текс";
- безплатне навчання у каледжах.

Михайло Комічак Василь Сачко Петро Деркач
Михайло Майнош Лев Явний Василь Патрош

Sponsored by Friends of Leonard Staisey Committee

Молодь Міннеаполісу Ів. Франкові

Заходами Відділу УККА в Міннеаполісі, Мінн., всі українські молодечі організації цього міста відзначили пам'ять Великого Каменяра Івана Франка в 110-річчя з дня його народження і в 50-у річницю з дня його смерти урочистим концертом, який відбувся в неділю 2 жовтня ц. р. о год. 4-ій по полудні в залі Українського Народного Дому.

Сцена була гарно прибрана. На стіні — від глядача — висів портрет Івана Франка, прибраний вишитим рушником. Перед ним уставлено столик для доповідачів, вкритий вишиваною скатертю.

Із вступним словом виступив пластун Микола Кушнір. Промову його нагородили присутні щедрими оплесками. Після нього доповідь на тему „Іван Франко" відчитала сумівка Оксана Левицька. Її читання слухали присутні із щирим захопленням. З черги вірш Уляни Кравченко п. н. „В роковини Івана Франка" деклямувала сумівка Ірина Михайльонка. Під час цієї деклямації на сцену вийшли дві малі дівчинки з вишитими рушниками і поклали їх у стіп Великого Каменяра. Інсценізація, виведена під проводом Олени Карп'як - Бенцаль, пройшла дуже успішно, під рясні оплески глядачів і слухачів.

На дальшу програму концерту складалися: сольоспів баритона Мирослава Павлишина, який при акомпаніяменті Олега Левицького співав „Безмежнеє поле" та „Ой, не цвіти буйним цвітом...", деклямація пластунки Миросі Вовчак п. н. Івану Франкові — у його ювілей", виконана по-мистецьки і з молодечим чуттям, та сольоспів сопрано Стефанії Ковальчук, яка відспівала дві пісні „Веснянку" та „Родимий краю" при акомпаніяменті Олени Карп'як.

В цій частині програми дівочий хор Української Католицької Церкви св. Константина під диригентурою інж. Євгена Карп'яка відспівав пісні „Ой, там на горі" та „У зеленім гаю". Виступ хору був милою несподіванкою для всіх присутніх і вони нагородили молоденьких співачок щедрими оплесками.

Закінчено свято виступом хору під проводом інж. Євгена Карп'яка і гимном „Ще не вмерла Україна", що його відспівали всі учасники свята спільно із хором.

Шкода, що не було на святі більше наших громадян, особливо ж тих, які багато люблять говорити про свій патріотизм.

Теодор Федоришин

ЧИЯ ЗЕМЛЯ

Подія була на все село, — розповідає з села Бариша, Бучацького району на Тернопільщині спеціяльний кореспондент „Молоді України" (часопис з 14 жовтня). — Дехто з батьків навіть сльозу змахнув ... Відміряли бригадири сто гектарів землі.

— Це ваша, діти, земля, — сказав голова колгоспу.

Дівчата і хлопці низько вклонилися. Оля Слободянюк, ланкова прямо з шкільної лави, мовила:

— Обіцяємо любити землю.

Сорок учнів, випускників середньої школи села Бариш на Тернопільщині, залишився у колгоспі.

Українець — поручником летунства

Роман Б. Мішкевич, 24-літній син м-гра Стефана і і мгр. Стефанії Мішкевичів з Клівленду, закінчив успішно летунський вишкіл в Сакраменті в Каліфорнії зі ступенем навіґатора.

Після ґрадуації, яка відбулася 8-го червня б. р., був призначений до Тексасу, де відбуває практику.

Молодий летун закінчив середню школу в Клівленді і здобув ступінь бакалавра в бизнесовій адміністрації в стейтовім університеті Огайо в Колюмбусі.

Батьки Романа є членами 22-го Відділу УАСоюзу в Клівленді, а він сам був членом 203-го Відділу до 18-го року життя.

Новому летунові бажаємо дальших успіхів в науці й праці. Щасти Боже!

С. К.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

БЕРРІ ҐОЛДВОТЕР ВЕДЕ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ в користь республіканських кандидатів, критикуючи Уряд президента Джансона за те, що не виявляє дійсної правди про війну у В'єтнамі. Республіканський кандидат в 1964-му році твердить, що Уряд дає контракти тим особам, які є членами Президентських Клюбів, це значить, що дають по $ 1 000 на фонди Демократичної партії. Ґолдвотер передбачає, що республіканці значно збільшать число своїх членів в Палаті Репрезентантів та здобудуть контролю над більше як над половиною стейтових леґіслятур. Він передбачає, що республіканець Роналд Ріґен переможе демократа Едмунда Дж. Бравна більшістю 500,000 до 1-го мільйона голосів. Ґолдвотер домагається резиґнації секретаря оборони МекНамари, який занедбав оборону ЗДА.

СИРІЯ ПЕРЕВЕЛА НАД ДАМАСКОМ ПОКАЗ СВОЄЇ ЛЕТУНСЬКОЇ СИЛИ, формально з нагоди 20-их роковин заснування сирійського летунства, а фактично у зв'язку з загостреними сирійсько-ізраїльськими відносинами. Всі сирійські літаки — совєтської чи чехо-словацької продукції. Явне підтримування Совєтами Сирії проти Ізраїлю лякає західніх державних мужів можливістю, що Москва свідомо хоче спровокувати арабсько-ізраїльську війну, сподіваючись, що з її допомогою — буде знищена ізраїльська держава та що Москва закріпить свої впливи на Середньому Сході узалежнивши від себе тамошні арабські країни.

В неділю, 30-го жовтня 1966 року

у Православній Катедрі СВ. ВОЛОДИМИРА

160 Вест 82-га вул. в Ню Йорку

відправиться після Служби Божої

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШ

св. п.

проф. Олександра Лотоцького

Його Дружини

Дори Лотоцької з Руденків

і Їхніх Доньки і Зятя

кн. Оксани й Івана Токаржевських Карашевичів

про що повідомляє Друзів і Знайомих

СИН

СПОРТ

НЕДІЛЯ, 30-го ЖОВТНЯ 1966 Год. 3:00 по пол.

на грищі УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО МАЙДАНУ при 31-ій евню і 124-ій вулиці в Коледж Пойнті, Н.Й.

відбудуться **ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ**

ЗА ПЕРШІСТЬ „ВЕЛИКОЇ ДЕСЯТКИ" Н.А.Ф. СОЮЗУ

УСК НЮ ЙОРК — EINTRACHT N.Y.

Год. 1:15 — Грецько-Ам. С.К. — „Гунгарія"

ПРИЙНЯТТЯ для змагунів відбудеться в ДОМІ СУМА о год. 6-ій веч.

Увага! **ШИКАГО і ОКОЛИЦЯ!** Увага!

ВИСТАВА ОБРАЗІВ

М. АНАСТАЗІЄВСЬКОГО, Я. ГНІЗДОВСЬКОГО, Л. ГУЦАЛЮКА, Б. ДОМАНИКА, М. МОРОЗА, М. НЕДІЛКА, Е. КОЗАКА

— відбудеться —

в днях 28-го **ЖОВТНЯ** до 6-го **ЛИСТОПАДА 1966 РОКУ**

в приміщенні **„САМОПОМІЧ", 2351 W. Chicago Ave., Chicago**

Виставка відкрита у звичайні дні від 4-ої до 9-ої веч.

В суботи і неділі від 12-ої дня до 8-ої веч.

ОМУА — ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ, ЛІТ.-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, ІІІ КУРІНЬ УПС ІІІ КУРІНЬ УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

повідомляють, що

ПОСМЕРТНА ВИСТАВКА ОБРАЗІВ

СТЕПАНА ЛУЦИКА

в Галерії Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, 149 — 2-га авеню буде відкрита в п'ятницю, 28-го жовтня від год. 6-8 веч., в суботу, 29-го і неділю, 30-го жовтня від 12-8 веч.

В п'ятницю, 28-го жовтня о год. 8-ій веч. відбудеться **ВЕЧІР** про мистецьку і громадську працю сл. п. С. Луцика.

Промовлятимуть: Богдан КРАВЦІВ, ст. пл. Іван КОСТЮК, Михайло МОРОЗ й Антін МАЛЮЦА.

В мистецькій частині: Євгенія КУРИЛОВИЧ-ЧАПЕЛЬСЬКА, Осип СТЕЦУРА, і Геня ВОЛЬЦ.

Після програми Бесіда при чайку, яку влаштовують „Лісові Чорти"

Прихильники Антибольшевицького Бльоку Народів в Америці (ПАБНА) Інк.

Український Відділ спільно з національною групою Мадярів та інших народів членів ПАБНА

ВІДЗНАЧУЮТЬ

СЬОМУ РІЧНИЦЮ ВБИВСТВА

сл. п. СТЕПАНА БАНДЕРИ, Провідника ОУН

і 10-річчя Мадярської Революції

як слідує:

Протестаційне Віче і Пікетування Большевицької ОН Місії

в суботу, 29 жовтня ц. р., о год. 4:30 по пол.

в Централ Комершіял Гайскул, 214 Іст 42-га вул. в Ню Йорку

В програмі віча короткі промови та документальний фільм з перебігу Мадярської Революції. Після програми похід під Большевицьку ОН Місію для пікетування.

До масової участи в повищих імпрезах закликаємо все Українське Патріотичне Громадянство, щоб гідно запротестувати та засудити Москву перед цілим світом за підступне вбивство борця за Волю України Степана Бандери, за масакри мадярських повстанців та за жорстоку русифікацію спрямовану на загладу української нації зараз.

Прихильники АБН в Америці, Інк.
Український Відділ в Ню Йорку

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 14-го вересня 1966 року відійшов від нас у Вічність на 80-му році життя наш Найдорожчий Муж, Тато і Дідуньо

бл. п.

проф. Володимир Радзикевич

Похорон відбувся в Клівленді, дня 17-го вересня 1966 р.

Щиро сердечно подяку складаємо всім, що віддали послідну прислугу Покійному, та що спішили з розрадою нам у нашім великім горю.

Всеч. Отцям: о. д-р М. Любачівському за похоронні відправи, о. Т. Дурбакові за участь в похоронах і зворушливе прощальне слово, о. Боднарові, о. Павлишинові, о. Оришкевичеві, о. Олницькому за участь в Службі Божій і похоронних обрядах. О. сов. Цегельському за ласкаву присутність в часі Панахиди і Служби Божої.

Зокрема щиро дякуємо д-рові В. Левицькому за так довгу, щиру і безінтересовну лікарську опіку, п. д-рові Ірені Левицькій за відвідини і моральну піддержку Покійного.

Щиро дякуємо диригентові п. О. Садовському, хорам: Дніпро і Т. Шевченкові за гарно відспівані Панахиди.

Дякую похоронному заведенню п. Колодія за дбайливе переведення похорону.

Молоді СУМ-а і Пласт за зорганізовану участь в похоронних обрядах.

Сердечно дякуємо за зворушливі слова прощання від представників слідуючих організацій: від НТШ проф. Папові, від СУМА п. Бурій, від Шкільної Ради УККА проф. Жданові, від УЗО проф. Воляникові, від місцевої Рідної Школи д-рові Мичковському, від Комітету Станиславівців ред. О. Новицькому, від Гол. Пластової Булави інж. Бобків, від Б-ва Дивізійників і колишніх учнів, розкинених по цілому світі інж. Бобків, від Окружного Проводу СУМА п. Цішкевичеві.

Щиро дякуємо за надіслані китиці квітів: Проводові ЗЧ ОУН в Мюнхені, хорові ім. Т. Шевченка, Товариству Пласту, Осередку СУМА в Пармі.

Всім тим, хто склав вінки і квіти на Його домовину, хто жертвував Служби Божі за Спокій Душі Покійного чи склали жертви на добродійні цілі в пам'ять Покійного. Всім щира подяка.

Обом керівникам радієвих передач на терені Клівленду, п. д-рові Гуркові та п. Зорієві — щире спасибі за їхні авдиції присвячені пам'яті Покійного.

За надіслану телеграму зі Львова, за телеграми і листовні співчуття з ріжних частин світу, дякуємо.

Зокрема щиро дякуємо Родині, що прибула так чисельно відпровадити на Вічний Спочинок Покійного.

Всім Приятелям, Знайомим і всій Українській Спільноті за так численну участь в похоронах — щира подяка.

Щедрими ласками нехай Всевишній винагородить Вас усіх за це все.

МАРІЯ РАДЗИКЕВИЧ з СИНОМ, СИНОВОЮ і ВНУЧКАМИ

Заля **ФЕШЕН ІНСТИТУТУ**, 225 W. 24th St., Ню Йорк

Неділя, 30. жовтня 1966 р., год. 4-та по пол.

Квитки: Арка, Еко, Сурма. В день вистави від год. 2-ої при касі.

СТУДІЯ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА НЮ ЙОРК
А. ШИЯН

ЛЕТЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ

Постановка: **ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА**
Хореографія: **РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА**
Музику написав: **ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ**
Оформлення сцени і світло: **ТАРАС ГІРНЯК**
П'єса-казка на 3 дії з прологом
ІРИНИ ШУМИЛОВИЧ-ШУВАРСЬКОЇ

УВАГА! ДІТРОЙТ!
Неділя, 30-го жовтня 1966 року
Початок 4:00 год. по пол.
у Mc GREGOR COMMUNITY ART AUDITORIUM

Концерти ХОРУ „ДНІПРО" з КЛІВЛЕНДУ

Диригент: **Евген О. САДОВСЬКИЙ** Фортепіяно: **Марта САВЧАК-КРАВС**

УВАГА! РОЧЕСТЕР!
Неділя, 20-го листопада 1966 року
Початок 4:30 по пол.
у BENJAMIN FRANKLIN HIGH SCHOOL AUDITORIUM

Євген Маслюк зорганізував музичну школу в Каліфорнії

Євген Маслюк народився в Україні і там почав музичні студії. На еміґрацію вийшов зі своїми батьками при кінці другої світової війни. Перебував у таборах переміщених осіб у Німеччині, де продовжував музичні студії, які закінчив у Шикаго у 1955 р. Євген Маслюк є піяністом, композитором, диригентом та вчителем музики. В усіх тих ділянках він виявив великий хист. В цій короткій статті бажаю сказати дещо лише про його музичну школу у Лівerморі, Каліфорнія.

Місто Лівермор має 26 тисяч мешканців. Воно віддалене від Сан Франсіска 40 миль. У Ліверморі немає українців, у Сан Франсіско та околицях живе приблизно 150 українських родин. Є. Маслюк прибув до Лівермору в 1960 р. та зразу відкрив там музичну школу, яка має назву „Комюніті Мюзік Студіо". Ця школа є членом Асоціяції Учителів Музики в Каліфорнії. У короткому часі школа пана Є. Маслюка заповнилася учнями, які бажають навчитися гри на піяні або удосконалити свій голос. Число студентів було таке велике, що треба було запросити до учительського складу теж інших людей. Колишній професор Музичного Інститут у Львові, Василь Чайківський, учить співу у школі Є. Маслюка. Абсольвент Музичної Школи Цезара Франка у Парижі, Іван Вовк, допомагав Є. Маслюкові в лекціях гри на піяні та теорії музики. Працюють у школі Є. Маслюка теж інші учителі не-українського походження.

Євген Маслюк заохочує своїх учнів розвинути заінтересування до музики, влаштовуючи з ними публічні виступи. Ці виступи відбуваються у формі „Чайних Сходин" та „Вечорів Музики". „Чайні Сходини" відбуваються раз у місяць. Присутніми на них є учні та їхні батьки і родичі. „Вечори Музики" відбуваються щодва місяці. Це є справжні концерти. На них виступають як гості відомі музичні мистці. До участи є теж запрошувані заавансовані учні школи Є. Маслюка. У програму „Вечорів Музики" входять переважно клясичні твори. Переглядаючи програми „Вечорів Музики", можна там почути твори українських композиторів. Ці концерти відвідують люди, які займають відповідальні пости в адміністрації міста, в шкільництві та в промислі.

Євген Маслюк

На сторінках місцевої преси часто можна знайти звідомлення про діяльність Євгена Маслюка. Одна з газет подала таку характеристику його роботи. „Вітаємо Є. Маслюка з нагоди його багатьох осягів, а особливо з приводу великих заслуг у культурному розвиткові нашого міста".

На запитання автора цих рядків: „Пане Маслюк, що, на вашу думку, найбільше причинилося до вашого успіху в цьому місті?", наш симпатичний земляк сказав: „Я серйозно ставлюся до моїх обов'язків учителя музики, мої ученики роблять гарні поступи. Про це знають їхні батьки, знайомі та всі ті, які цим інтересуються".

Пан Є. Маслюк, працюючи в неукраїнському оточенні, постійно підкреслює своє українське походження. Він теж популяризує українські музичні надбання між людьми, з якими працює. Можна сказати, що він блискуче виконує ролю „українського амбасадора". Він ніколи не відмовив Відділові УККА в Сан Франсіско своєї допомоги у влаштуванні нац. імпрез. Українці Сан Франсіска та околиць вже багато разів мали нагоду почути його мистецьку гру на піяні. Є. Маслюк вже від кількох літ працює над своїм голосом. Виявилося, що він має дуже приємний тенор, яким він вже тричі чарував публіку на нац. святах, які влаштував Відділ УККА в Сан Франсіско.

Нашому талановитому землякові бажаємо сил та здоров'я для продовжування дуже корисної праці.

Олександер Лиско

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

РЕЦЕНЗІЯ, ЯКУ ПРИЄМНО ПИСАТИ

(КОНЦЕРТ ІЇ І ЛЮБА МАЦЮКІВ В НЮ ЙОРКУ)

Писання фахових рецензій, — нема чого з тим критися, — річ важка, в наших умовинах, бо пересічний рівень наших концертів часто не відповідає фаховим вимогам. Мусимо брати під огляд усе, чи то молодість та надії на розвиток талантів, чи похилість віку й колишні заслуги, чи моменти виховного характеру. Звичайно наші імпрези мають не рецензії, а дописи.

У суботу 22-го жовтня в залі Джуніор Гайскул в Ню Йорку відбувся концерт Ії та Любомира Мацюків, вечір артистів, що посідають культуру співу, культуру інтерпретації, загально - музичну культуру й, передусім, неабиякі таланти. З ними нічого не треба брати „під огляд", це зрілі артисти - співаки й, як справжні артисти, усе виказують дальше зростання.

Принагідно треба виправити поширене хибне уявлення, що звання „оперового" співака — найвище. Це не так, і тому, прим. в Німеччині, „оперових" співаків повно, але „каммерзінґерів" дуже обмежена кількість, бо не багато співаків виявляє досить зрілости до самостійного розв'язання проблем не тільки вокальних, але й стилю та інтерпретації.

Така самостійність очевидна в п. Л. Мацюка, і було особливо помітно у відході від трафаретів у виконанні оперових арій (Чілеа, Пуччіні, Лисенко) та прим. у виконанні нар. пісні „Діброво зелена". Бузоні колись сказав, що ціла проблема майстерности полягає у пристосуванні труднощів творів до своїх можливостей. У подібному напрямі працює й п. Мацюк. Тенор співака дуже гарної барви, ніколи не форсований, прекрасно виповнював залю так у меццо-піяно як і піяніссімо. Добре сплановані динамічні ґрадації стояли цілковито на послугах слова — змісту твору. П Мацюк довів ще раз, що експресивність виконання тільки виграє, коли співак далекий від показування сили голосу — від крику.

П. Ія Мацюк посідає великі вокальні можливості: ліричне сопрано, красиве, свіже, привабливе й вирівняне в реґістрах. Співачка з успіхом використовує голос й у партіях ліриko-драматичного характеру. Як інтерпретатор вона виказала себе однаково цікавою в оперовому репертуарі (прим. вона прекрасно звучала в творах бразилійського клясика, Карлоса Гомеса), і в романсах у другому відділі програми (прим. просто ґраціозна перемога кострубатости першого ж речення у „Стояла я і слухала весну" — Жуковського).

Акомпаніював співакам досвідчений піяніст О. Омельський, вчитель музичної школи СУМ-у в Ню Йорку, який має також власну музичну студію. Перед переїздом до ЗДА він мав поважні успіхи в Бразилії, де мав славу одного з найліпших акомпаніяторів у Сан Паульо.

Чималою заслугою панства Мацюків було те, що у програмі зустрінули ми чимало творів не тільки менше, — але й вперше виконуваних. У першому відділі були арія й аріозо Лисенка й Фоменка, які не часто чуємо, й зовсім невідомі більшості з нас уривки з опери „Іль Ґварані" — Карлоса Ґомеса. У розділі пісень вперше виконувалося деякі романси сучасних авторів й низку пісень, але говорити за них можна тільки поза рамками цієї рецензії. Проте, жадній з тих пісень не можна відмовити у мелодійності. Співаки вдало використовували цю властивість і культурний їх спів ушляхетнював ці твори у виконанні.

У залі зібралися мало не всі представники українського музичного світу в Ню Йорку, й співаки мали повний успіх саме в цієї авдиторії.

О. Музиченко

ВОТЕРВЛІТ Й ОКОЛИЦЯ!

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу з осідком в Трой, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 30-го жовтня 1966 року

в годині 2-ій по полудні

в залі UKRAINIAN AMERICAN CITIZEN CLUB
при 402 — 25th Street, Watervliet, N.Y.

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

в яких обов'язані взяти участь Відділові Урядники й Делеґати 26-ої Конвенції УНСоюзу слідуючих Відділів:

Вотервліт 13	Трой 191
Коговз 57	Амстердам 266
Бродаблін 79	Гадсон 476, 477
Пітсфілд 150	

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Огляд здобутку Відділів Округи в біжучому році.
2. Плян праці до кінця біжучого та наступного року.
3. Дискусія та ухвали.

В зборах візьме участь:
Володимир ЗАПАРАНЮК, гол. радний УНС

За Управу Окружного Комітету:
Павло ШЕВЧУК, голова
Василь ТЕРЛЕЦЬКИЙ, секретар

ДЛЯ ВЕЛИКОЇ ЦІЛІ

Український Дітройт влаштовує в суботу 29 жовтня бенкет у користь Українського Католицького Університету ім. св. Климента в Римі. Громадський Комітет, в якому заступлені всі найважніші організації й установи, та до Почесної Президії якого входять усі отці парохи метрополітального Дітройту й Виндзору, одержав листа від Преосв. Кир Ярослава Ґабра, Єпископа Шикаґівського, в якомі Владика пише: „Я дуже радо приймаю почесний патронат над Вашим Хвальним Комітетом та зі щирого серця уділяю Вам та всім учасникам мого Архиєрейського Благословення".

Бенкет відбудеться в залях готелю „Пончартрейн", в год. 6-ій веч. Даток — 50 дол. від особи (адміністраційні видатки будуть мінімальні). Головні промовці, це о. шамб. Михайло Бохневич і д-р Роман Осінчук.

Треба сподіватися, що бенкет пройде з моральним і матеріяльним успіхом, бо ціль, для якої призначений прибуток, шляхетна. Всі українці - католики мають обов'язок піддержати діло, що його веде великий Страдник за Українську Церкву і Нарід, Й. Блаженство Кир Йосиф Сліпий, Верховний Архиєпископ і Кардинал.

Громадський Комітет збирає теж датки, хоч би найменші, на цілі УКУ, щоб дати кожному можність і честь допомогти своєю жертвою великому ділу. Їх можна складати на окремих контах в обох дітройтських контах в обох дітройтських кредитівках. Великі діла вимагають великого і спільного зусилля цілої громади.

Б. І. Л.

„ОКРАСА НАШОГО ЖИТТЯ"

Українці Словаччини широко відзначають ювілей Івана Франка. З нагоди 50-річчя з дня смерти та 110-річчя з дня народження Великого Каменяра часопис „Нове Життя" подає ряд цікавих матеріялів: „Відзначення ювілею в Пряшеві", „Каменяр у Братиславі", „Окраса нашого життя".

ОПОГАНЮЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ

До 50-річчя московсько-большевицької влади в Україні, у Кривому Розі на центральному майдані споруджують пам'ятник найбільшому катові - чекістові чи, як „Літературна Україна" (ч. 60) пише „лицареві революції" Феліксові Дзержинському.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 інч через одну шпальту за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. п.)	$3.00
1 інч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії)	$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту	$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти	$6.50

Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ТАРЗАН, ч. 5709. Засідка на Тарзана!

Тарзан ішов рішуче за своїм ворогом. Він був здивований, коли слід вів його до однієї зі скелястих доріг гори Луньа.

Але це була тільки частина його пляну слідкувати за незнайомим, який розставив інших індіян в засідці!

ПРОТОКОЛ
26-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
що відбулася в готелі „Шерман Гавз" в Шикаґо в тижні від 16-го до 21-го травня 1966 року
(13)

(Продовження)

„СПАДКОЄМЦІ, ЯКІ Є МАЛОЛІТНІМИ АБО ЗАКОННО НЕКОМПЕТЕНТНИМИ

§ 51. Всі гроші належні, або які мають бути виплачувані з Посмертного фонду спадкоємцеві, який є малолітнім або особою законно некомпетентною, для якої не встановлено опікуна чи куратора, або іншої особи кваліфікованої одержувати такі посмертні чи інші виплати, мають бути задержані в Посмертному фонді, але вони мають бути виплачені опікунові, кураторові чи інцій особі кваліфікованій одержувати виплати за такого малолітка чи правно некомпетентної особи, впродовж 30 днів від одержання вимоги виплати та доказів про її правне призначення, або спадкоємцеві управненому до виплати впродовж 30 днів від одержання доказу про його осягнення правного віку, або законного визнання чи управнення його компетентним. Звичайні відсотки у висоті 3 процент річно мають бути признані спадкоємцям, які є мешканцями ЗДА або Канади, від яких мають бути відтягнені всякі конечні видатки для ствердження важности претенсії до виплати".

Стор. 51 § 63

Після уступу, який кінчиться словами „авторизованій життьово-забезпеченевій компанії" скреслити табелю і на її місце вставити ось таку нову табелю:

Вік при видачі (найближчі уродини)	Найбільша номінальна сума
до 16 року життя	$10,000
16 до 40	25,000
41 до 45	15,000
46 до 50	10,000
51 до 60	5,000
61 до 65	2,000

Стор. 52 § 65

Скреслити повний уступ, який починається словами: „Вкладки повинні бути розділені" а кінчається словами „схваленими Головним Екзекутивним Комітетом".

Стор. 55 § 66

В третьому рядку цього параграфу скреслити слова „або гривни".

Стор. 55 § 70. (а)

Цей уступ параграфу повністю скреслити, а на його місце вставити, як слідує:

„Якщо сума признаного майна Посмертного фонду становить менше ніж 105% усіх зобов'язань і їх резерв, Головний Уряд має визначити і сколектувати від кожного члена відповідну суму базовану на резерві його грамоти, яка то сума в загальному мала б бути вистачальною на покриття бракуючої суми".

Стор. 57 § 71

Скреслити заголовок розділу „Б" і на його місце вставити такий заголовок: **„Б. ВКЛАДКИ ТА ДОПОМОГИ АКЦИДЕНТОВИХ І ЗДОРОВНИХ ГРАМОТ"**

В тому ж § 71 всюди на місце слів „хворобовий і акцидентовий" вставити слова „акцидентовий і здоровний" (8 разів).

§71 підрозділ ч. 6

Повністю скреслити цей підрозділ і на його місце вставити, як слідує:

„Якщо сума признаного майна Акцидентового і Здоровного Фонду становить менше ніж 105% усіх зобов'язань і їх резерв, Головний Уряд може підвищити вкладки до такої суми, щоби осягнути і вдержувати принаймен-ше 105%".

Стор.66 §89

У підрозділі Ф в англійському тексті замінити слово „directions" словом „directives".

Стор. 67 § 90

В першому і другому рядку на цій сторінці викреслити слова „гривен, наложених на членів, на які дозволяють закони Союзу".

Стор. 67 § 91

В другому рядку після слів „спеціяльні фонди на добровільній базі" вставити слова „відповідних статутів і розпорядків".

Стор. 69 §93

Скреслити наголовок „Денний порядок" і вставити на його місце наголовок „Пропонований денний порядок".

Стор. 69 § 94

Скреслити перше речення і на його місце вставити нове, як слідує:

„На всіх зборах всі справи мають бути ведені згідно з правилами, якщо вони існують, поданими у відповідному правильнику даного Відділу, а у відсутності такого правильника згідно з правильником Робертса".

Стор. 90 § 94

Скреслити слова „гривни" а на їх місце вставити всюди слова: „відібрати право голосу згідно із зарядженням головуючого урядовця".

Стор. 90 § 94

В розділі ч. 5 після слів „більшість голосів" вставити слово „присутніх".

Стор. 90 § 95

В другому рядку знизу скреслити слова „в грудні" а на їх місце вставити слова „не пізніше, як 31-го березня, а свій уряд займають на першому засіданні, що відбувається після річних зборів, на яких їх обрано".

Стор. 73 § 100

Скреслити в дев'ятому рядку слово „гривни".

Стор. 73 § 102

В третьому рядку знизу скреслити слово „вкладки і гривни", а на їх місце вставити слова „і вкладки".

Стор. 74 § 102

В 12-му рядку після слів „або померлих" вставити слова „якщо це можливе".

Стор. 77 § 110

В рядках 7, 8, 9 і 10 скреслити слова: „або за жадання чи одержання заплати від спадкоємця померлого члена за виготовлення або допомогу виготовити посвідчення і докази про смерть члена".

В рядках 12, 13, 14 і 15 скреслити слова: „або за одержання грошей для себе чи для кого іншого зі свого підвладного відділу чи з Союзу під фальшивими домаганнями".

Стор. 77 § 110

В другому рядку скреслити слова „покараний гривною".

Стор. 78 § 110

Другий уступ цього параграфу повністю скреслити і на його місце вставити новий, як слідує:

„Обвинувачення має бути зладжене і сформоване в такий спосіб, як приписано у випадку обвинувачень головних урядовців".

Стор. 78 § 110

Після слова „урядуванні" в другому рядку знизу поставити точку і скреслити слова: „або гривна в квоті не більше як $5.00 в кожнім випадку, або обидві кари".

Стор. 79 § 112

Викреслити в наголовку цього параграфу слова „та карання їх гривнами".

Стор. 81 §116

В другому рядку цього параграфу викреслити слова „покараний гривною".

Стор. 81 §116

В підрозділі ч. 3 в другому рядку після слів „і постанов" вставити слова „або доручень".

Стор. 82 § 117

В рядках 10 і 11 викреслити слова „належностей чи інших податків" а на їх місце вставити слова „ чи інших належностей".

Стор. 82 § 117

В рядку 13 викреслити „податків або гривен" а вставити на їх місце „або вкладок".

Стор. 83 § 119

Викреслити три уступи згори на цій сторінці а на їх місце вставити як слідує: „Аплікант має піддатися лікарським оглядинам у визначеного лікаря, якщо такі оглядини є вимагані. Коли аплікант перейде задовільно лікарські оглядини, він має бути прийнятий до Відділу, в якому зложив свою аплікацію, і до Союзу, на підставі затвердження його аплікації Головним Екзекутивним Комітетом, хіба що стверджено, що він не має вимаганих статутом кваліфікацій".

„Якщо Головний Екзекутивний Комітет затвердив аплікацію, Відділ одержить грамоту цього апліканта а також повідомлення через офіційний орган. Секретар має повідомити апліканта про його прийняття і доручити йому членську грамоту".

Стор. 84 § 120

Викреслити в першому рядку слово „гривни".

Стор. 85 § 124

Викреслити в наголовку слово „гривною".

Стор. 85 § 124

В рядках 4 і 5 викреслити слова „має бути предсідником покараний гривною не більше як $5.00".

В рядку 7 викреслити слова „обома карами".

Стор. 86 § 126

Викреслити наголовок „Суспенза за незаплачення гривен".

Викреслити повністю цей параграф.

Стор. 86 §128

В третьому рядку викреслити слова „або наложеною предсідником гривною".

Стор. 89 § 132

Викреслити в першому рядку цієї сторінки слова „зачетів і гривен" а на їх місце вставити слова „і зачетів".

Стор. 89 § 132

Після слів вкінці параграфу „як постановляє оцей статут" вставити наступне речення: „Кожний повноправний член, який просив про видання переступного листа і не одержав його на протязі 60 днів від дати прохання, може звернутися за таким переступним листом безпосередньо до Головного Секретаря".

Стор. 92 § 141

В третьому рядку після слів „у тій цілі" вставити слова: „не менше, як".

Володимир Кіндефорський, делегат 206 Відділу, просив, щоб не пропонувати підвищувати ціну передплати „Свободи", бо для старших віком членів, які вже є на пенсії, це буде додатковим тягарем.

Д-р Василь Палідвор пояснив, що в пропонованих змінах немає ще пропозиції підвишки передплати, а предсідник Конвенції Іван Флис додав, що ця справа буде обговорювана в дальшій точці нарад, тобто в 12-ій точці Конвенції.

Пропоновані Статутовою Комісією зміни, що їх відчитували д-р Василь Палідвор по українськи та проф. Тарас Шмаґала по англійськи, затвердила Конвенція більшістю голосів делегатів, які віддали свої голоси „за" піднесенням рук.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО АПЛІКАЦІЇ БЕЗ ЛІК. ОГЛЯДИН

Після цього д-р Василь Палідвор прочитав делегатам наступні пропозиції, що їх він запропонував в імені Статутової Комісії затвердити;

Прийняти як резолюцію Конвенції підвищення границь віку і максимальних сум забезпечення членів без лікарських оглядин до таких:

$10,000	у віці до	25 років
5,000	у віці до	40 років
2,000	у віці до	50 років
1,000	у віці до	55 років
500	у віці до	60 років

Делеґати затвердили одноголосно цю резолюцію.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ОКРУЖНИХ КОМІТЕТІВ

Тому що Окружні Комітети, складені з представників Відділів, діють вже як посередні ланки між Головною Канцелярією і Відділами,

Тому що Окружні Комітети виконали значну працю в оживленні праці УНС,

Тому що координація праці Відділів і їхня співпраця на означеній території виявилася корисною і потрібною для помочі поодиноким Відділам та Головному Урядові,

Тому оцим звертаємося до Екзекутиви, щоб Головний Екзекутивний Комітет за апробатою Головного Уряду залеґалізував формально існування Окружних Комітетів;

Признав у потребі фінансову допомогу Окружним Комітетам;

Створив спеціяльну комісію, яка простудіювала б питання узгіднення Конвенцією рекомендацій Статутових змін, які включали б у статут існування Окружних Комітетів у триступневій схемі УНСоюзу та дали б змогу вибирати членів Головної Ради від Округ.

Резолюцію переповів спершу в українській мові д-р Палідвор, а опісля прочитав її в англійській мові проф Тарас Шмаґала і подав формальний внесок її апробати. Члени одноголосно переголосували за цією резолюцією.

Дальше прочитав д-р Василь Палідвор в імені Статутової Комісії такі рекомендації:

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Статутова Комісія рекомендує Екзекутиві вже остаточно поладнати справу перенесення Головної Канцелярії УНСоюзу в стейті Ню Джерзі до нового власного дому, який відповідав би власним потребам нашої організації.

Статутова Комісія згідно з внеском Відділів Філядельфії рекомендує збільшити винагороду відділових секретарів, як теж бодай частинно покривати поштові оплати Відділів на висилку пригадок про платність вкладок, дивіденди і т. п.

Статутова Комісія на підставі пропозиції Відділу з Філядельфії пропонує Екзекутиві перевести злуки малих та мало активних Відділів із другими Відділами.

Статутова Комісія на підставі пропозиції Відділу з Філядельфії пропонує дати під розвагу чергової Статутової Комісії рекомендацію зменшити число радних, що мала б ця Комісія передати до вирішення на наступній Конвенції.

Статутова Комісія поділяє думку пропозиції Відділу з Філядельфії та рекомендує розвантажити резервний фонд та вжити його частинно на інші організаційні завдання. Цю рекомендацію передає Статутова Комісія під розвагу Екзекутивного Комітету.

Статутова Комісія піддержує пропозицію Відділів Янґставну і Філядельфії, щоб затримувати дивіденди членів та зачислювати їх членам на збільшення суми забезпечення і резерви. Рівночасно Статутова Комісія рекомендує збільшити дивіденди, головно для старших членів а зокрема в клясі „Т", щоб дати їм рекомпенсату за довгі роки плачення вкладок.

Статутова Комісія передає побажання Відділів Шикаґо, щоб Головні Урядовці, за виїлком Головного предсідника, Головного секретаря і Головного касира, були вибирані тільки на дві каденції. Згідно з цим Статутова Комісія рекомендує передати під розвагу наступній Статутовій Комісії такі можливості зміни статуту, щоб члени Головної Ради і Контрольної Комісії були вибирані не на більше, як дві каденції.

Статутова Комісія рекомендує Екзекутивному Комітетові простудіювати можливості забезпечення — бондування всіх секретарів, якщо це буде УНСоюзові оплачуватися.

Статутова Комісія передає Екзекутивному Комітетові під розвагу пропозицію передавати 75 процент грошей з Народного фонду на Стипендійний фонд.

Предсідник Конвенції Іван Флис провів голосування над цими рекомендаціями і ствердив, що голосувала за ними велика більшість делеґатів.

Також згадав д-р Василь Палідвор дві пропозиції, яких однак не піддавав під голосування, через те, що Статутова Комісія вважала їх неактуальними, чи неможливими до переведення. Першою з них була пропозиція вибирати асистентів головного секретаря і головного касира, що відпало з огляду на вже затверджені зміни статуту, а другою була пропозиція, щоб УНСоюз уділяв морґеджі не на максимальних 75, але на 80 процент вартости домів.

Вкінці свого слова голова Статутової Комісії д-р Василь Палідвор подякував членам Комісії за щиру співпрацю та адв. Іванові Панчукові за поміч та фахові поради, як теж і членам Екзекутиви, і всім делеґатам за терпеливість у вислуханні всіх звітів та пропозицій Комісії.

Предсідник Конвенції Іван Флис подякував всім членам Статутової Комісії за солідно виконану працю над проєктами змін статуту.

Юрій Вельґош, делеґат 319 і 333 Відділів звернув увагу, що вже минулої Конвенції було вирішено, що всі пропозиції змін статуту і рекомендації мали бути видруковані і розіслані делеґатам перед Конвенцією. На це дав вияснення делеґатові сам предсідник Конвенції, згадуючи про такі причини, як брак часу і помічних сил, щоб можна було всі ці речі підготовити. Цілий ряд одержаних пропозицій був друкований у „Свободі" перед Конвенцією.

Після цього предсідник Конвенції Іван Флис поінформував делеґатів про дальші справи, які ще в цьому ж дні мали б бути полагоджені і тому закликав делеґатів допомогти йому повести цю сесію скоріше. Він заповів приступлення до незакінченої ще точки нарад, а саме відповідей членів Головного Уряду на голоси дискутантів. Він попросив до слова д-ра Володимира Ґалана, голову Контрольної Комісії.

В тому часі провід нарадами перебрав заступник предсідника Конвенції д-р Богдан Гнатюк.

ВІДПОВІДІ ЧЛЕНІВ ГОЛ. КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Голова Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан:

Був запит, чому Контрольна Комісія не подала свого звіту до книги звітів. На це були дві причини: було неможливо приготовити чотирорічну аналізу протягом самої контролі, і тому рішено подати вчасно усі цифри, а аналізу на Конвенції, що і зазначено у звітовій книзі. Контрольна Комісія мала своє засідання в суботу 14-го і неділю 15-го травня і тоді всі контролери підписали цей наш звіт Цей звіт це є праця всіх контролерів. Є такий звичай, що кожний контролер переводить контролю певного відділу, передає предсідникові і цей виготовляє загальний — цей звіт, який всі контролери спільно дискутують і підписують. Цей звіт є підписаний, і це ще раз стверджую, усіми контролерами. Коли ходить про зміст цього звіту, я не буду його повторювати. Ви чули його і на диво, не було зроблених багато замітів. А коли були зроблені, то ці заміти були незвичайно малі. Контрольна Комісія закінчила свій звіт в цей спосіб. Ставлячи внесення на уділення абсолюторії, я ще раз стверджую, що Контрольна Комісія не найшла ніяких надужить Найважнішою справою була саме справа цих особистих непорозумінь. Я думаю, що Ви всі зрозумієте положення Контрольної Комісії, чому вона не хотіла всіх цих речей проголошувати. Все це було обговорюване на кожних річних нарадах Головного Уряду а в послідний раз у 1965 році в травні було подано теж загально до преси, може не в такій формі, як ми тут це зробили, бо ми вважали, що така як тут дискусія в пресі не принесла б ніякої користи Союзові. Контрольна Комісія поставила внесення на уділення абсолюторії і сказано там так: Ставлячи внесок на уділення абсолюторії, Головна Контрольна Комісія вважає одночасно потрібним заявити, що продовження такої нескоординованої праці може довести в майбутньому до повного застою нашої організації. Це значить, що Контрольна Комісія не робила ніяких застережень відносно уділення абсолюторії і ще раз стверджую, що цей звіт є підписаний повною Контрольною Комісією

Наші відповіді на заміти Шановних Делеґатів:

На заміти відносно коштів „Союзівки" дасть відповідь п. Кокольський, який постійно студіював та провіряв ці справи. Він подасть Вам зовсім точні цифри. Ми взяли загальну цифру $ 1,000,000, але цього не можна точно устійнити, бо були численні виплати з фондів УНСоюзу на потреби „Союзівки". Коли ж один із делеґатів запитував, чи УНСоюз докладає до „Союзівки", то можу повторити, що вже було сказане, що за останній рік до „Союзівки" не було нічого доложеного, крім хиба відсотків від тої суми, яка вже є вложена в „Союзівку", а яка, колиб була інвестована, то принесла б нам на базі 4 процентів вже $ 40,000 на рік Отже наш вклад у „Союзівку" в минулому році це було тих $40,000. Це був наш вклад на те, щоб ми там мали на „Союзівці" курси, дитячі табори і інше. Я ще раз підкреслюю, що ці завваги, які ми зробили відносно „Союзівки", це не значить, що Контрольна Комісія, чи навіть один чи другий контролер, не вважаємо, що „Союзівка" є великим нашим плюсом, великим нашим досягненням, але з другої сторони ми мусимо здавати собі добре справу, скільки вона коштує членів і ми повинні мати ясний взір з цього, що ми з нашої „Союзівки" маємо. Ми маємо там прекрасний дитячий табір, але він кожного року не є заповнений. Ми вважали, що заряд цих таборів повинен предложити нам кожного року на річних зборах певного роду обговорення, бо ми вважали, що цей табір повинен бути взором для всіх таборів, які ми маємо в ЗДА. Це саме відноситься до курсів українознавства. Ми хотіли б знати, кількох з тих учасників курсів, а їх ми вже перепустили досить велике число, скільки з них залишається при українському житті, а коли ні, то ми хотіли б знати причини такого стану. Стверджую, що це не значить, що Контрольна Комісія може вважає, що нам не потрібно „Союзівки", Нам потрібна „Союзівка", але ми хочемо ставити запит, до якої висоти.

Це були головніші запити, що їх поставили нам Шановні Делеґати.

Головний предсідник згадав, що Контрольна Комісія не подала всього, що треба було подати, між іншим, скажім, він спитав, чому ми не подали, що один Відділ був задовжений. Таких задовжених Відділів було чотири, хочу пригадати пану предсідникові, і тоді Контрольна Комісія поставила домагання до Головного Уряду, що коли справа цих довжників не буде полагоджена протягом короткого часу, то ми зажадаємо суспензи цих урядовців і тих секретарів, які були діяльними в цих Відділах. Я не хочу називати по імені всіх, бо справа вийшла так, що є добре полагоджена і Союз на тому не поніс втрат. Контрольна Комісія про це дуже добре знала і дбала, так як ми могли дбати.

Крім контролі майна і діловодства Контрольна Комісія попрацювала ще над справою відносин урядовців до наших робітників у Союзі і „Свободі" та до редакторів. Я хочу сказати, що ми мали цілий ряд нарад з тими людьми І коли ми подавали певні суґестії Урядові кожного року, то це не було нашою видумкою, але продукт того всього, що ми почули від тих робітників і ми думали, що це все є в найкращому інтересі цілої нашої організації. Коли ми говорили і дальше говоримо про дім УНСоюзу, то нашим бажанням є те, щоб ми мали репрезентативну установу, щоб ті робітники, які працюють там, не мусіли нарікати, що вони працюють як хтось висказався в якомусь „дамп", але що вони працюють в модерній установі, яка має такі самі умовини, як кожна американська установа, або навіть і кращі. Це було наше завдання і ми хотіли його якнайкраще виконати.

Я стверджую, що всі наші рішення, всіх наших контролерів на протязі чотирьох років були однозгідні. По кожній нашій контролі ми мали наради з Головним Урядом, Екзекутивою і старалися, очевидно, перевести всі ці речі. Ми розуміємо, що не все можна перевести. На приклад, сьогодні говорив наш головний касир про питання перенесення Головної Канцелярії до Ню Йорку. Ми не ставили квестії ніколи так, що Канцелярія має бути в Ню Йорку, Нюарку, чи у Філядельфії, чи навіть на „Союзівці". Ходило про те, щоб цей новий будинок був. Воно смішно виглядає, коли говоримо про модернізацію, або і як сьогодні Ви зробили ухвалу додати ще одного урядника, а я Вам щиро скажу, що я не знаю, де той урядник буде там в Союзі сидіти. Там вже немає місця навіть на ще одно бюрко.

На всякий случай я бажаю їм найбільшого успіху, але мені здається, що воно вийде на користь лише тоді, коли ці нові урядники будуть жити між собою згідно. Пам'ятаймо на одну нашу стару пословицю: Не в тім сила, що кобила сива, а в тім, що віз тягне. Не сила в самім статуті, але сила в тому дусі, в якому всі урядовці будуть працювати.

Я думаю, що на цьому я міг би скінчити, але ще додам, що головний предсідник питав мене, чи я кандидую на головного предсідника. Я можу сказати, що на цей уряд не кандидую. Я можу прийняти тільки одну позицію, а це є контролера, але під одною умовою, а саме, що Ви мене виберете.

Головний контролер Петро Пуцило:

Я маю відповісти на питання про надвишку резерви. Як Ви читали в мойому звіті, цей фонд надвишки я не пропонував ніколи комусь роздати, чи перенести. Я пропонував, щоби з таким фондом, як його маємо, ми щось зробили. Чому ми мали б з ним щось зробити? Як Вам відомо, в наших ЗДА, сама держава і всі стейти всюди шукають нових способів і джерел оподаткування. Ми знаємо з участи в братських конгресах, що та справа оподаткування братських організацій є актуальна. Я вважаю, що коли б мало дійти до такого оподаткування, ми виглядали б дуже негарно, коли б мали нас оподаткувати на підставі цих надвишкових фондів, яких в нас багато. Я базуюся може не так на досвіді в ділянці забезпичення, але на досвіді в ділянці, яка до нашої Союзової досить зближена. І в тій ділянці колись говорилося, що ми не будемо ніколи оподатковані, але держава знайшла спосіб оподаткувати їх. Це не значить, що всі ці установи ці податки платять, але є сказано, що всі вони, що мають ці надвишки фондів, мають платити ці податки.

Було теж сказано, це сказав головний предсідник, що Петро Пуцило сфорсував те, що заанґажовано фірму „паблік еккавнтентс". Коли я це перефорсував, то це сталося на останній Конвенції в Ню Йорку і ця пропозиція була дійсно одобрена Конвенцією.

Головний предсідник зробив мені ще один закид, а саме в справі дому в південній частині Шикаґа. Хочу покликатися на головного касира, щоб він ствердив, чи той дім є залеглий хоч один „ґрейцар". Хочу дальше подати Вам до відома, що цей дім є власністю членів трьох Відділів УНСоюзу. Він є заінкорпорований як „Юкрейнісн Нешенел Ассосійшен Гом". Я вже мушу здавати третій звіт про цей дім і Ви думали б, що я, Петро Пуцило, є Український Народний Союз. Бо коли я старався про морґедж на цей дім, то була вимога, щоб я особисто дав запоруку. Мені дуже дивно і неясно, чому я особисто мусів бути цим меценатом і особисто повинен був дати цю запоруку. Я думаю, що наша організація досить велика і це не була якась моя власна справа, але союзова. Я все ж таки цю запоруку підписав. Тепер я не знаю, чому, коли маєте ще другу запоруку від мене, ця справа мала бути видвигнена. Тут я ще хотів би додати, що я не погоджуюся з поступованням в таких випадках УНСоюзу. Чому, коли це йде про дійсно союзові доми, як цей наш дім трьох відділів, ми маємо самі собі, тобто члени і союзові Відділи мають платити Союзові проценти?

Головний контролер Іван Кокольський

Я не мав запитів, чи закидів до мене, щоб їх мав відповідати. Був лише запит до Контрольної Комісії відносно суми грошей виданих на „Союзівку". Ми маємо „Союзівку" від 1953 року і кожного року ми про неї говорили на засіданнях Головного Уряду. Мені особисто було доручено перевіряти цю ділянку, щоб я глибоко вглянув, що „Союзівка" нам коштувала. Бо хоч ми говорили про „Союзівку" вже на кількох Конвенціях, але так виходило, що досі нема точного образу дійсних коштів „Союзівки", тобто скільки ми вже видали на неї. Тут говорилося про те, що є різні цифри вложених грошей на „Союзівку". Було сказано, що на „Союзівку" вже видано один мільйон долярів, а у фінансовому звіті стверджено, що вартість „Сою-

зівки" є $502,050.52. Цих останніх $502 тисячі — це книжкова вартість „Союзівки" у загальному зіставленні майна УНСоюзу. Треба теж знати, що цю суму вважають непризнаними активами. Коли б знова числити, як вложено вже в „Союзівку" мільйон долярів, то це легко буде підсумувати ось такі більші видатки на „Союзівку":

Кошти купна трьох парцель	$122.162.30
Вложено у капітальні ремонти і уліпшення	646.539.81
Закуплено меблів за	134,950.79
Перебудовано власними помічними силами і видано на удержання в доброму стані „Союзівки"	126,359.92

Це все додане разом дасть Вам мільйон долярів. Різниця між сумою виданих, чи вложених грошей в „Союзівку" та її книжковою вартістю, це кошти вдержування „Союзівки" в доброму стані, обнижка вартости через амортизацію, як це всюди робиться, що й вкінці доведе суму до подяної книжкової вартости. Коли говоримо про вартість „Союзівки", то треба ще пригадати, що там на „Союзівці" зробилося: це була побудова великого резервуару, побудова великого басейну та малого для дітей, перебудова всіх кімнат, побудова великого павільйону — критої залі для забав і концертів, закуп меблів до всіх кімнат, побудова пам'ятника Шевченкові, побудова пам'ятника Мазепі, побудова католицької церкви і каплиці для православних. На „Союзівці" відбувається постійно цілий ряд імпрез молоді і дорослих, спортові змагання, свята, ювілеї, весілля, з'їзди та професійні конвенції. „Союзівка" дає також працю багатьом нашим студентам в часі вакацій, коли число там затруднених доходить до 150. Тому треба дати признання „Союзівці" за її виховну і культурну діяльність, а рівночасно теж признання менаджерам, які справді солідно і тяжко працюють, щоб „Союзівка" була вдержана на відповідному рівні.

Головний контролер Іван Іванчук

Тут був поставлений закид Контрольній Комісії, що допустила до того, що ми втратили тут майже цілий день на такі справи, які повинні були бути поладнані самим Головним Урядом. Ці тертя і незгода, які вийшли тут на конвенційних нарадах, це було вже раніше. Тому дуже добре є тепер у зміненому статуті, що коли один головний урядовець має щось проти другого, він повинен це представити на засідання Голевного Уряду, щоб там це вирішили. Але коли він буде говорити лише поза засіданнями другим людям, що „це диктатор", що „я з ним не можу співпрацювати" і що „він мене понижує", тоді треба вже користати з цієї точки в статуті.

Предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк поінформував усіх, що коли б до відповідей були ще якісь запитання, та на це матимуть нагоду делеґати по закінченні відповідей.

ВІДПОВІДІ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ

Головний радний Ярослав Гук:

Ми вже є тут цілий тиждень і не є нам тут приємно. По перше я думаю, що коли б були скликали хоч два дні перед Конвенцією наради Головного Уряду, ми би таких клопотів тепер не мали.

Питалися мене панове Баранюк і Копистянський те саме. Чому я не дістав жадної медалі та яку я зробив працю для УНСоюзу. Це правда, що я не дістав медалі, але це ще не значить, що я не виконав жадної праці. Праця була зроблена. В моїх річних звітах кожного року можете прочитати, яка це була праця. Як би я хотів хвалитися, то я був би писав 5 чи 6 сторінок конвенційного звіту, але може тільки половина наших людей прочитає ці звіти від початку до кінця. Куди мене посилали для УНСоюзу, я пішов. Я працюю шерифом і моя праця така, що я є постійно в дорозі. Я всюди ходжу по імпрезах і всюди говорю про УНСоюз і пропаґую його. Я всюди представляю себе, як головного урядовця УНСоюзу, і то поміж американськими організаціями і особами.

Предсідник нарад Конвенції д-р Богдан Гнатюк перебив головному радному і попросив його, щоб старався відповідати тільки на запити йому поставлені, щоб скорочувати відповіді, бо часу вже є дуже мало.

Після цього гол. радний Ярослав Гук продовжував:

В нашому Відділі 277 ми маємо з нашим предсідником і секретарем свій порядок. Я з ними співпрацюю, наш Відділ зріс за останніх чотири роки на 25 процентів, то значить, що праця в нашому Відділі поставлена добре. Чи цих нових членів записав Гук, чи пан Гомотюк, це не має різниці, але фактично робота була зроблена. Ми знаємо і Ви всі це знаєте, що на терені стейту Коннектикат немає більшого організатора, як пан Гомотюк. А я всюди роблю пропаґанду, щоб люди вписувалися до УНСоюзу, а пан Гомотюк їх записує. Я думаю що це є відповідь.

Коли мене питав п. Припхан, то я думаю, що він жартував, коли питав, чи може я встидався української мови, чи того що я є українець. В першій мірі я вдячний мому батькові, який навчив мене української мови. Я відповідав дещо по англійськи, бо є такі серед нас, які поукраїнськи не розуміють, хоч це не їх вина. Але я не встидаюся говорити по українськи, бо я фактично родився українцем, я є українцем і я вмру українцем.

Головний радний Дмитро Шмаґала:

Я хотів би говорити якнайкоротше, бо час дорогий. Але я повинен відповісти на закид секретаря 346 Відділу проф. Романа Чучкевича, що відносився до головного касира. Касирові досить неприємно, а що я цю справу знаю, то виясню. Секретар твердив, що касир відмовив Пластові морґеджу на оселю. Це було непорозуміння і коли звернувся проф. Чучкевич телефоном в цій справі, головний касир не був про цю справу поінформований. Він тоді не знав, що на оселі, крім площі, є якісь будинки, і я певний, коли б цю справу були полагоджували правильною дорогою, а не телефоном, то головний касир був би знав, що там є будинки і був би напевно теж за тим, щоб уділити пластунам морґеджу. Отже це непорозуміння сталося через тих самих панів, які купували оселю, а не дали потрібних про оселю інформацій.

Головний радний Іван Одежинський

Кажуть, поганий той господар, який б'є того свого коня, що тягне його віз. Поганий той організатор, який, не перевіривши фактів, б'є другого організатора. Ви пригадуєте собі з попередніх двох Конвенцій і могли читати у „Свободі" що я працюю систематично над ростом УНСоюзу. У звітах подано скільки я приєднав членів. Мій Відділ ріс і росте постійно. Ви можете перевірити теж як і скільки вкладок вплачено з нашого Відділу до УНСоюзу. За 10 років ми зросли так, що тому десять років як я почав працювати, наш Відділ вплатив за рік $800 вкладок, а минулого року цей самий Відділ вплатив за рік $47,000 зібраних вкладок. Тут хочу додати, що ще два Відділи, пластовий ч. 216, який вплатив в минулому році $5,000, і Віділ 424, одержали зорганізованих мною членів.

Андрій Іванюк, делеґат 106 Відділу, одержав слово у справі формальній і звернув увагу на те, що головний радний не повинен тепер здавати звіту з різних Відділів.

Предсідник відібрав голос делеґатові і попросив головного радного продовжувати свої відповіді.

Дальше говорив гол. радний Іван Одежинський:

Я хочу сказати, що згідно зі звітом, який Ви одержали перед цією Конвенцією, можна ствердити, що Відділ 131, якого секретар зробив мені закид, за чотири роки зорганізував цей секретар і організатор 160 членів і той самий організатор суспендував 125 членів. Тому вважаю що його закид не мав тут місця.

Головна радна Гелен Олек:

Мене запитували, що робить „бовлінґ" (круглі) для УНСоюзу. По перше, „бовлінґ" є найбільше популярним спортом в Америці. Він є для молоді і для старших, для чоловіків та для жінок, та можна його вправляти літом і зимою. Як секретарка Відділу, я завдяки активності в „бовлінґ" зорганізувала для Союзу понад 200 членів. Це могла я зробити тому, що завдяки цьому спортові я зустрічаю людей кожного тижня впродовж 9-тимісячного сезону в році, що дає мені змогу держати близький контакт із своїми членами і нечленами. Я знаю так про їх весілля, хрестини і всі інші нагоди. Що більше, ми закуповуємо для цих спортовців сорочинки з емблемами Союзу, що їх постійно бачуть приявні люди в кругольнях. Коли ж турнір круглів є зорганізований в цьому терені, це витворює ще більший ентузіязм серед учасників і я дістаю ще більше членів.

Звернули мені увагу на конфлікти в датах турнірів. Ми старалися уникати таких випадкув, щоб відбувалися два українські турніри в тому самому часі. Але часом цього не можна оминути, хоч як би ми старалися.

Головний радний Мирон Куропась

У відповідь на запит проф. Василишина, який закидає, що анкета неправильна, можу сказати, що ми створили Комітет, в якому є кваліфіковані особи. Ці особи вирішили питання в анкеті. Анкета для дослідів має бути задержана в тайні, але коли про це діти будуть знати наперед, бо певна група опублікувала питання цієї анкети, тоді такий підхід до справи тільки перешкоджує нам студіювати стан нашої молоді. Анкета і наші досліди над молоддю є важні, але молодь має відповідати на ці анкети сама, а не бути до відповідей підготована.

Делеґат п. сотн. Харів запитував мене, чому я не подав імен осіб, які зраджували комуністів для Еф Бі Ай. Я цього не повинен нікому подати. Ці люди робили те для добра України і Америки. Я здивований, що цього не міг зрозуміти п. сотн. Харів.

У відповідь п. Маркові, який питав, за які гроші я їздив на Україну, мушу признатися, що я не їхав за свої гроші. Я їхав за гроші мого батька, який ще в дитинстві мені обіцював за те, що я їв кашу, що колись повезе мене на Україну. Також закинув мені п. Марко, що я говорив неправильно в Києві. А пан Марко нічого не говорив в Києві. Коли Юрій Смолич почав нас переконувати, що є Україна і так далі, та спитав нас, що ми думаємо про цю Україну, то я сказав йому: Мене вчив від малого мій батько української мови і обіцював, що колись візьме мене на Україну і там треба буде мені знати українську мову, щоб могти порозумітися з людьми. А тут нічого мені не помогло, що я навчився говорити по-українськи, бо в Києві всі говорять по-російськи. Я думаю, що це було на місці, та що не конечно треба аж кричати до большевиків, що вони сякі такі, бо це саме можна сказати в інший спосіб. Знову ж випадок із задержкою літака був через те, що мені в Москві на летовищі відібрали фільм. Правда, не задержав я літака на дві години, лише на двадцять хвилин. Пану Маркові не відібрали фільмів, а мені відібрали. І я тоді протестував, пригадуючи їх твердження про свободу і т. д., бо хотів затримати фільми. Якщо це Вас, пане Марко, задержало і було невигідне, то я Вас перепрошую.

Тут були закиди, що деякі у своїх звітах не говорили до речі. Казали, що говорили не до речі, бо не звітували із своєї діяльности. А я думаю, що звіти про участь у бенкетах та інших імпрезах не належить до цікавих і важних даних у звітах. Про порушені речі в моєму звіті мене не питають. Чому? Може тому, що не читали його, а може тому, що комусь він не є цікавий. Але в моєму звіті про імпрези і бенкети нічого я не писав, тільки про важніші проблеми. У звітах має бути звіт з активности, то значить не лише фізичної активности, але і ментальної, коли чоловік щось робить, плянує чи навіть звертає увагу на недоліки, які бачить.

Ще кілька завваг до наших подій на Конвенції. Шановні делеґати, якщо Ви думаєте, що у спорах розходиться про дрібні речі, то Ви дуже помиляєтесь. Суть в тому одна, що на жаль немає співпраці. Нема співпраці тому, що один урядовець за чотири роки, хоч його благали і просили, не міг ніяк віддати пошану і показати престижевий підхід до других головних урядовців. Чи він так наставлений, що як ми не з ним, то ми вже проти нього? Ми не є проти нічого, але ми є за. Ми є за цим, щоб була стовідсоткова співпраця, за тим, щоби був цей Головний Уряд, який має хребет, має слово і може сказати, та що предсідник не мусить нікого ображувати, коли дана особа думає інакше, як він.

Головний секретар д-р **Ярослав Падох** зголосився до слова у зв'язку із справами, які порушив у відповідях головний контролер Іван Іванчук та подав свої виснення.

ВІДПОВІДЬ ГОЛ. РЕДАКТОРА АНТОНА ДРАГАНА

Пані і Панове Делеґати були ласкаві поставити мені декілька запитів. Делеґат п. Бойд Борискевич запитував про те, як мається справа із „Українським Тижневиком", про який вже на попередній Конвенції були рішення, щоб зробити з нього журнал з іншим форматом і зреформувати, тощо. Я міг би подати Вам у півгодинному слові всі гарні пляни, які ми маємо відносно „Українського Тижневика", але для здійснення їх треба однієї передумови, а саме грошей. В нас англомовний „Український Тижневик" є для членів даровим. Союз дарує його членам за вийнятком тільки тих 300 осіб, які його передплачують окремо, а УНСоюз дає за видання „Українського Тижневика" нашій „Свободі" по $1,000 на місяць. Але нас вже тепер коштує „Український Тижневик" багато більше, вже сам папір і друкарня і т. д. Щоб щось із „Українським Тижневиком" зробити, зможете рішати, коли прийде до точки резолюції, чи внесків.

Делеґат п. Ткачук завважив, що можна розбудувати відділ оголошеневий. Це правда, але коли ми вислали нашого представника до „Нешенел Адвертайзінґ Компані" і він показав нашу газету, то вони прямо спитали: що Ви видаєте, летючку? Не хотіли навіть говорити про оголошення, бо казали, де ж Ви зможете друкувати наші оголошення?

Проф. Струкові дякую за його завваги і поради. Справа Енциклопедії вже була відповіджена; за пораду об'єм газети збільшити сердечно дякую. Також дякую за пораду не поміщувати неактуальних статтей. Очевидно будемо старатись.

Пан делеґат Іван Мелінишин радив поширити об'єм „Свободи" та не дискримінувати уроджених Америки. Отже він думав так само, як і я, щоб збільшити число передплатників „Українського Тижневика". Передплатників маємо лише 300, але читають його теж молоді члени родин, в яких батьки передплачують „Свободу".

Пан інж. Харів запитував, чому „Свобода" перед Конвенцією була видана лише англійською мовою. Ні, вона була видана двома мовами і там в першому українському подвійному числі було вияснення, що з огляду на Конвенцію одне число виходить на вісім сторінок українською мовою, друге число, щоб дати більше конвенційного матеріялу делеґатам, вийшло англійською мовою, так що ніхто на цьому не потерпів. Це саме порушив делеґат Павло Пироганич.

Проф Пап згадав справу Культурної Комісії, тобто чи не було б добре створити комісію для встановлення важливости і черги англомовних видань. У звітному часі крім турбот про англомовну Енциклопедію, видали ми тільки дві англомовні книжечки, антологію української прози, та книжку Вашого приятеля адв. Івана Панчука „Шевченків Заповіт". Обидві книжки не вийшли коштом УНСоюзу. Вони вийшли на кошт фонду пок. д-ра Мишуги, яким завідує касир п. Роман Слободян.

Пан Володимир Дідик питався, чому гол. секретар д-р Падох не знав про видання другого тому Е.У. та книжки про Кардинала. Це дещо не точно, бо мова була про те, що д-р Падох не знав тільки своєчасно тексту не договору, лише додаткової умови щодо видання другого тому енциклопедії. УНС має контракт з НТШ про видання енциклопедії ще від 1951 року. Від того часу багато змінилося, подорожіли автори, статті, інші матеріяли теж, тому треба було зложити цю доповняючу умову. В моїм переконанні всі члени Екзекутиви були про це своєчасно поінформовані, але може дехто про це забув. Відносно книжки про кардинала, то і голова Контрольної Комісії не думає, щоб про неї не знав головний секретар. Він тільки мав на думці те, чи Культурна Комісія перевіряла текст цієї книжки.

Пан делеґат Мота сказав, щоб з'ясувати краще проблему нашої, так би мовити, зовнішньої політики, тобто нашого відношення до українського народу, бо це наша внутрішня українська справа. Як Ви собі пригадуєте, то в календарі 1953 року бала стаття, яка називалася „Те, чого не ділить океан", а тим, то є душа народу. Нашої душі ніхто не поділить, ніякі кордони, ніякі океани, ніякі залізні заслони.

Пан делеґат Верига казав, що „Свобода" заповняє свої сторінки, не тим, чого хочуть читачі. „Свобода", заповняє свої сторінки тим що читачі повинні знати. Він питав, чому „Свобода" не дає інформацій, за якими він мусить шукати в канадійських, або інших газетах? Цю справу я вже вияснював двічі. Я її вияснював у попередньому річному звіті, який був друкований у „Свободі". Справа інформацій — це справа їх перевірки. Скажу Вам кілька прикладів. Ми часто дістаємо інформації. І такі дискусії, як це Ви мали вчора, ми маємо в редакції кожного дня, над листами які приходять, та різними дописами, тощо. Це не між собою, але з цими матеріялами, які приходять. Справа в тому, що вістку треба перевірити. Ми зробили в той спосіб, що коли приходить неґативна вістка з нарікання і т. п., ми висилаємо на адресу такого дописувача карточку. За три дні така карточка вертається, бо такої особи взагалі немає. Отже, люди пробують нас підвести. Так і одного дня ми дістали вістку з Ватикану, яка для нас є важлива. В коверті такій, як ми дістаємо постійно листи. Комунікат написаний на циклостилю і підписаний так, що все виглядало в найбільшому порядку. Ми її друкуємо, а за чотири дні виявляється, що вістка була фальшива та що хтось підшився під фальшиву назву. Щоб ми могли всі ці вістки перевіряти, то треба часто більше часу і за той час вони стають неактуальні. Інша справа — це коментарі. Ви ухвалюєте кожної Конвенції напрямні — лінію і цієї лінії ми старамося (ми є люди й можемо помилятися), ми старамося її придержуватися, чи що найменше маємо добру волю так поступати.

Пану делеґатові Василеві Іващукові дякую за завваги, на які не маю що відповісти. Те саме і для д-ра Соколишина.

Пан делеґат Марко згадав, щоб давати більше союзових матеріялів. Ми це маємо на увазі, він про це говорив і на попередніх Конвенціях, а ми старамося про більше союзових матеріялів.

Два мої Колеґи заторкнули справу Культурної Комісії. Ми до того вернемося у пропозиціях нових справ, а врешті Ви делеґати втомлені, то й може краще її відкласти.

В тому часі забрав слово предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк, який закликав делеґатів більше вважати на відповіді доповідачів, бо ж самі делеґати ставили їм запитання, то й повинні вислухати відповідей.

Тоді головний редактор продовжував свої відповіді:

Пан делеґат Андронік Копистянський згадував про потребу мандрівних англомовних бібліотек. Ми були такі три бібліотеки зорганізували, але по них ніхто не зголошувався.

Пана делеґата Романа Припхана хочу запевнити, що ми постараємося запобігати дальшим похибкам з перекладах „Тарзана".

На питання пана делеґата Нича вже була дана відповідь про домовлення про видання другого тому енциклопедії.

Пан делеґат інж. Боднар перестеріг нас, щоб ми, борони Боже, не друкували спільно української і англійської „Веселки". Ця справа була вже в нас дискутована на Конвенції і завдяки нашим канадійським делеґатам ми зняли дві сторінки з „Веселки", які були в англійській мові. Не з думкою кривдити наших англомовних дітей, бо для них плянуємо і вже маємо готове перше число до друку вибору — „Дайджест" з „Веселки" в англійській мові. Такий „Дайджест" виходитиме квартально.

Пан делеґат Мартиненко має свої побажання. Він має право на свою опінію і в ній багато дечого є правдивого.

Делеґат проф. Дербуш передав нам прохання свого Відділу, яке приймаємо до відома. Хоч могли б ми його також оспорювати, але не є воно цілком позбавлене правди.

Критичні завваги делеґата п. Цебака, який читає вже „Свободу" 40 років приймаємо. Це справа опінії: один каже так, а другий інакше. Запевняю Вас, однак, що ми так само, або і більше вдячні Вам теж за критичні завваги, ніж за похвали, тому що похвали підбадьорюють нас на дусі і дають нам моральну піддержку, а критичні завваги нас більше вчать та наставляють нас до того, щоб ми краще працювали.

Пан делеґат Федорів казав, що ми промовчували вістки про поїздку кардинала до іншої країни. Ні, ми ці вістки друкували. Думаю, що це мова про поїздку до Індії і ми мали про це вістки зі знимками.

Пан делеґат Мирослав Кальба висловив декілька своїх завваг, за які йому щиро дякуємо.

Пан мґр. Кальба порадив нам видати англомовну історію Росії. Тут може сказати пан проф. Пап і інші, які є в Конґресовому Комітеті, що вже довший час займається цією справою УККА і ми б не хотіли їм влазити в дорогу, хоч справа дуже інтересує нас.

Пан делеґат ред. Осип Зінкевич поставив кілька запитів до „Свободи". Він теж питав, що є з другим томом енциклопедії і коли вийде. Я мав колись надію, що він вийде до Конвенції, але не пощастило. Головний редактор енциклопедії вирішив заждати на появу 17-го тому УРЕ, бо втій енциклопедії, в тому томі, мають бути подані найновіші факти і дані про Україну, які нам були потрібні для нашого тому. Цей 17-ий том УРЕ вже вийшов з друку і тепер праця продовжується. Були ще інші причини, з них одна лежить в тому, що тяжко притриматися реченців, коли автори матеріялів не є на нашій платні.

Пану д-рові Данилюкові дякую за теплі слова, що їх він нам сказав. Дякую йому так же само, як і тим, які говорили критично.

Ще залишаються тільки завваги заступника гол. предсідника, що головний предсідник контролює і цензурує всі матеріяли які ідуть до „Свободи". Я мушу тут Вас запевнити, що ані один член Екзекутиви не контролює нас, ні одного допису не цензурує, хиба що я сам до них звернуся за рішенням у вимково важливих справах. Отже, немає в нас ніякої цензури. У важливих справах я прошу всіх екзекутивних урядовців, що є в Головній Канцелярії на спільні наради, чи даю їм копії кожному зокрема і тоді вони давали мені не раз дуже вартісні завваги, які я або використовую, або як бачу, що вони різні, то ні.

В нашій громаді Ви напевно дуже часто чуєте, що „Свобода" є залежна газета. Можна тут якраз ствердити, що немає більше незалежної української газети, як „Свобода", тому що вона залежить від найбільше людей, від Вас усіх. Всі газети залежні від когось, але немає такої другої великої організації, як наша. Тому й найбільше незалежна наша газета — це „Свобода".

За три-чотири дні, що ми тут є, скільки ми почули направду арґументів, а не фраз, про УНСоюз і його, добро скільки ми почули про Україну? Ми говоримо і до нічого не договорюємося. І тому треба тямити, щоб у такій гарячці, в таких пристрастях і у такім антаґонізмі ми не посунулися задалеко. Я вірю і я знаю із історичних даних, на підставі яких я писав недавно книгу про УНСоюз, що були часи може більш бурхливі і більше горячі, та завжди на кінці перемагав не один урядовець, не двох, не такий чи інший уряд, а перемагав Український Народний Союз, а з ним і українська справа.

Коли будете виходити зі залі нарад, Ви зможете при дверях набути книжку, яка була видана з нагоди 70-ліття УНСоюзу. В цій книжці є останній розділ, який називається „Нова доба". Оце, що сталося в останніх часах після приїзду нових поселенців, це — нова доба. Це вже моя шоста Конвенція. Ми направду ростемо на очах у величезну потугу. Я приїхав сюди з тою думкою, щоб, якщо мені Бог дозволить, дописати до цієї нової доби новий розділ. Ви пригадуєте собі, як я написав в газеті, які були наші головні завдання. Ми вже тепер не можемо іти пинявим кроком. Ми ж хочемо до 75-ліття Союзу дійти до 100,000 членів. Ми б хотіли навіть, щоб ми мали двісті тисяч. Так тепер головною нашою проблемою є творити передумовини на те, щоб наші братські Союзи могли злучитися. Ми хотіли, щоб ця наша Конвенція була наче тим світлом, до якого всі нетлі летять і лучаться. Вчора була величезна загроза, що до нас не тільки ніхто не прилетить, але буде від нас відвертатись. Одне прохання і одне побажання відчувається всюди: щоб ми направду могли цю нову, вже започатковану добу продовжувати без кінця.

Предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк заповів, що ще дві-три хвилини відповідатиме на запити головний радний Богдан Зорич, який раніше був перешкоджений, бо виконував інші конвенційні обов'язки.

Головний радний Богдан Зорич: Я не хочу прикладати собі до горла жилетки, чи послаблювати під собою ґрунт довгим говоренням. Тому буду говорити коротко. Один із шановних дискутантів згадав, що майже всі члени Головного Уряду, замість звітувати над основними проблемами, над мериторичними справами, то вони дуже часто вдаються до молебнів і своєї власної особистости. Не можна аналізувати цих проблем, бо кожна людина любить, коли і за неї скажуть добре слово, а як вже ніхто не хоче говорити, тоді вона сама про себе говорить. Але так воно завжди не є. Якщо закид був поставлений в загальній площині, то він відноситься і до мене. Я спростовувати того не буду, тільки скажу: Канадійська Канцелярія — це є в мініятурці Головна Канцелярія УНСоюзу. Ця сама проблематика виступає акуратно в нас в Канаді. В нас є теж маси телефонів і гори відвідувачів. І в нас ми зустрічаємося з нашими спископами і з верховними властями, так політичного, громадського, як і церковного життя. Комусь треба всі ці речі полагоджувати і вони звичайно відбуваються в Канадійській Канцелярії. Це саме коли йдеться про найважливішу нашу організаційну сторінку. Коли головний радний впродовж трьох каденцій приєднав 1.500 нових членів на забезпеченеву суму вище 3,000,000, дол. то це вже не є сама репрезентація, але і важний труд та праця. Очевидна річ, що до цього приходить ще й кореспонденція і різні інші речі.

Всі ті речі я підкреслив, щоб у звітуванні теж про справи істотні можна виробити собі ясний погляд про стан справ. Ніяких збручів ми канадійські українці між американськими і канадійськими українцями не будуємо. Али ми тому не винні, що ми живемо в іншій державі, ми теж не винні, що наш клімат в Канаді інакший і це має вплив на наші психічні різниці. Ми не винні тому, що ви маєте стейти, а ми провінції, та що тому нашу організаційну структуру треба будувати інакше. Ми не винні, що психологічне наставлення Українців в Канаді є дещо інакше, як тут. Ми не могли б відходити на задній плян у порівнянні патріотизму українців Канади і Америки. Коли іде про пропорцію свідомости канадійських українців, то в тому ми теж стоїмо добре. Ваше сьогоднішнє рішення відносно представництва для Канади в Екзекутиві поставило перед нами канадійськими українцями, величизний рубікон, який треба безстрашно перейти. Ви цим не дали нам лише славу, але і кольосальні обов'зки. Цим рішенням Ви допомагаєте нам одержати на просторах Канади право громадянства УНСоюзу. Чотири особи, репрезентанти Канади в Головному Уряді, будуть творити цей ансамбль, який зможе стати перед Вами і сказати, що ми таки сповнили свою місію. Він, вірю, зможе стати перед Вами із певними додатними, творчими вислідами нашої праці. І вкінці кілька слів про наших делеґатів. Ми мали вже в першому дні нараду і вирішили станути перед Вами спільним одностайним фронтом та представити Вам наших чотирьох узгіднених нами кандидатів на пости канадійських репрезентантів, щоб не було так, що на цю саму позицію ішло б кількох. Я прошу Вас в імені цього нашого корпусу, щоб Ви до цих чотирьох наших кандидатів на ґарантовані статутом пости прихильно поставитися. Це пости заступника гол. предсідника одного контролера і двох радних.

Предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк ствердив, що на тому вичерпано дискусію та відповіді і на черзі є справа уділення абсолюторії уступаючому Головному Урядові.

Предсідник Конвенції пригадав, що Головна Контрольна Комісія вкінці свого звіту запропонувала уділити уступаючому Головному Урядові абсолюторію. Зі залі ряд піднесених рук піддержав цей внесок Контрольної Комісії і тоді предсідник перевів голосування. Конвенція уділила абсолюторію уступаючому Головному Урядові без одного голосу проти і лише при одному здержаному.

В тому часі забрав слово предсідник Конвенції Іван Флис і заповів, що президія одержала саме резиґнацію одного члена Виборчої Комісії, а саме делеґата Романа Шраменка. Тому, що ми в Америці не можемо нікого примушувати бути членом Виборчої Комісії, сказав предсідник, ми приймаємо до відома резиґнацію і просимо зайняти це місце в Комісії делеґата 283 Відділу Павла

Пироганича, який мав по черзі найбільше число голосів у виборах до Виборчої Комісії.

Після цього предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк попросив Головного секретаря д-ра Ярослава Падоха перевести вручення ювілейних відзнак УНСоюзу заслуженим делегатам, які в конвенційній кампанії приєднали по десять і більше нових членів.

Один із делегатів зголосився до слова у формальній справі і запитав, чи це правильно, щоб щойно тепер член Виборчої Комісії резиґнував і голосив свою кандидатуру на виборний пост. На це предсідник Конвенції звернув делегатові увагу, що порушена ним справа не є формальною справою, отже тепер не на часі.

Головний секретар д-р **Ярослав Падох** виголосив перед врученням відзнак таке коротке слово:

Ми мали в конвенційній кампанії більший успіх, як колинебудь, та як ми могли сподіватися. В цьому одному місяці травні делегати приєднали до тепер 741 нових членів. Крім того вплинули теж 150 аплікацій від осіб, які не є делегатами, так, що разом в травні ми здобули вже близько 900 аплікацій нових членів. Делегати мають у своїх рядах 6 здобувців золотих відзнак, 12 срібних та 86 бронзових, разом 106. Від початку року по цю пору ми здобули 2,700 аплікацій, тобто 700 аплікацій більше, як ми собі поставили за завдання придбати. Я і ціла Екзекутива, всі ми Вам за це сердечно дякуємо. Ми тепер роздамо Вам скоро, щоб не тратити часу, заслужені Вами ювілейні відзнаки. Це найбільше почесні відзнаки, бо відзнаки не за що інше, тільки за розбудову УНСоюзу.

Золоті відзнаки здобули: Василь Дідюк (100 аплікацій), Іван Одежинський (71), Дмитро Попадинець (61) Карло Сачко (58), Степан Гавриш і Володимир Гірняк, наші обласні організатори, які не лише самі приєднують членів, але й допомагають приєднувати їх другим союзовцям і на їх конто цих нових членів записують.

Срібні відзнаки здобули (по порядку Відділів): д-р Роман Голіят, Гелен Олек, Іван Петрунцьо, Микола Ткачук, Анна Дубас, Гелен Маґер, Марія Душник, Андронік Копистянський, проф. Роман Чучкевич, інж. Михайло Нич, Анна Бура, Петро Дяків, Бодан Зорич і мґр. Іван Геврик.

Бронзові відзнаки здобули: Василь Мандзій, Володимир Козицький, Василь Шевчук, Михайло Острок, Квітка Стецюк, Марія Процак, Іван Пиндус, Петро Головачук, Іван Блиха, Роман Шраменко, Володимир Сивашик, Анна Гарас, Степан Івасечко, Іван Яковенко Михайло Галькевич, Тарас Сливінський, Володимир Квас, Володимир Борискевич-Бойд, Михайло Бабій, Павло Стецик, Степан Мисак Андрій Іванюк, Степан Шилкевич, Володимир Рефт, Ілля Була, Лев Боднар, Микола Сенчишак, Доналд Смерека, Іван Зазворський Анна Пипюк, Іван Скіра, Михайло Федишин, Іван Кудрич, Дмитро Дидик, Петро Щерба, д-р Атанас Слюсарчук, Ярослав Базюк, Володимир Дідик, Василь Колодій, Іван Василишин, Лев Гардінк Омелян Твардовський, Віконт Ковба, Іван Мелінишин, Петро Гут, Іван Михальцевич, Андрій Стецяк, Андрій Запаранюк, Тарас Шмаґала, Микола Новак, Омелян Барилка, Антін Шаран, Іван Чопко, Евстахій Гомотюк, Михайло Волошин, Мирон Сірий, Павло Пироганич, Олекса Барна, Петро Федик, Іван Ващук, Василь Іващук, Володимир Гавриляк, Анастазія Андрусишин, Григорій Кісіль, о. Петро Мелех, Тимко Бутрей, Осип Геречка, Михайло Воробець, Іван Пригода, Федір Петрик, Василь Попович, Йосиф Ярема, Петро Тарнавський, Михаїл Семків, Осип Хома, Теодозій Носісвич, Михайло Ольшанський, пок. Богдан Мельник, якого відзнаку відібрала його дружина - делеґатка Бронислава Мельник, Софія Куца, Микола Шпирко, Микола Хомин, Володимир Запаранюк і головні урядовці Андрій Джула, Ярослав Падох, і Тарас Шпікула.

Роздачу ювілейних відзнак вичисленим вгорі заслуженим делеґатам провели: головний предсідник Йосип Лисогір, який вручав відзнаки, та головний секретар д-р Ярослав Падох, який відчитував прізвища здобувців відзнак, та давав вияснення.

Предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк закрив пополудневу сесію після закінчення роздачі відзнак о год 6.30 вечором, заповідаючи рівночасно, що чергова, тобто дев'ята сесія Конвенції відбудеться ще цього ж вечора, починаючи від години 8-ої.

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

НОМІНАЦІЙНІ ВИБОРИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Вечірну сесію, дев'яту з черги, відкрив предсідник Конвенції Іван Флис, заповідаючи, що на чергу приходять вибори членів Головного Уряду УНСоюзу, які подані в програмі Конвенції як 12-та точка нарад. Він теж вияснив, що кожний делеґат одержить бальот, та що це вперше делеґати мають тільки по одному голосові всі без різниці. Виповнені бальоти делеґати мають вкинути до скриньки на бальоти, що її має Виборча Комісія. Він закликав дверників, щоб стояли при вході і не впускали на залю нікого крім делеґатів. Делеґати натомість зможуть покинути залю, коли віддадуть свої виповнені бальоти, бо другий раз дверники не впустять таких делеґатів до залі.

Тоді предсідник Конвенції попросив до слова голову Виборчої Комісії о. Богдана Смика, який ще перед роздачею бальотів делеґатам вияснив що на бальотах є прибита печатка для вписання там кандидата на новий пост третього заступника головного предсідника, та зроблена лінія збоку, на якій треба вписати кандидата на члена Екзекутиви. Голова Виборчої Комісії зазначив, що це перші вибори, на підставі вислідів яких відбудуться другі остаточні вибори. Він теж попередив, що можна голосувати лише на 5 контролерів і 14 радних. Коли на бальоті буде більше прізвиц, тоді Виборча Комісія братиме під увагу перших 5 чи перших 14, яких треба вибрати.

Делеґати Богдан Зорич і Дмитро Попадинець звернулися до голови Виборчої Комісії, чи не могли б вони проголосити тут на залі своїх узгіднених спільно кандидатів від Канади. На це дав вияснення предсідник Конвенції Іван Флис, що цього не можна робити, бо так само могли б вимагати цього представники на приклад різних стейтів, чи округ.

На запит, чи треба виповнити всі пости на бальоті голова Виборчої Комісії о. Богдан Смик поінформував, що не може бути н. пр. вписаних більше, як 5 контролерів, але може бути там вписаний один, або і жадний, тоді бальот буде всеодно важний. На запит Петра Федика, делеґата 292 Відділу, чи може кандидувати член Виборчої Комісії, який дав себе вибрати до Комісії, а тепер зрезиґнував, подав вияснення предсідник Конвенції Іван Флис, стверджуючи, що його вияснення раніше треба було розуміти, що член Виборчої Комісії не може кандидувати, але коли він зрезиґнував з посту в Комісії, то вже тоді може.

Вкінці голова Виборчої Комісії показав делеґатам виборчу скриньку, як теж відкрив її, щоб показати, що вона порожна; а тоді передав членам Комісії, щоб її запечатали і залишили на столі, де б делеґати вкидали виповнені бальоти. Тоді приступлено до роздачі бальотів, що було проведено в п'яти групах, для кожної сотні Відділів зокрема.

Голосування закінчилося о год 9.45 і тоді приступлено до дальших нарад Конвенції, коли члени Виборчої Комісії вийшли із скринькою бальотів, щоб почати числення голосів.

ВНЕСКИ ТА УХВАЛИ ДЛЯ ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЇ

Предсідник Конвенції Іван Флис заповів, що з огляду на пізну годину (9.45 вечором) решту вечора присвятить Конвенція на започаткування дискусій над внесками.

Тимко Бутрей, делеґат 344 Відділу поставив запитання, чи маємо тут теж обмежувати час слова кожного делеґата, на що він одержав вияснення від предсідника, що в даному випадку цього не можна робити, бо не можемо знати скільки часу потребуватиме делеґат, який ставитиме внесок, чи більше внесків. Так само не можна знати скільки триватиме дискусія над цими різними справами.

Предсідник Конвенції попросив спершу заступника предсідника Василя Дідюка прочитати привіти, які наспіли на Конвенцію від різних установ та організацій і поодиноких осіб: Заст. предсідника Василь Дідюк відчитав ось такі привіти, що їх надіслали:

Конґресмен Едвард Дервіньскі
„Поліш Альма Матер оф Америка"
УСО „Тризуб" з Філядельфії
УККА Екзекутива з Ню Йорку
Українське Студентське Товариство, Боффало
„Пласт", Крайова Пластова Старшина
„Зарево", ОУАТ, Центральний Провід
„Самопоміч", Фед. Кредитова Кооператива в Шикаґо
Українська Учительська Громада в Шикаґо
Товариство Українських Інженерів, Відділ в Шикаґо
Товариство Українських Інженерів, Головна Управа
сенатор Еверет МекКінлі Дірксен, пров. респ. меншости
конґресмен Баррат О'Гара з Іллінолі
губернатор стейту Іллінолі, Отто Кернер
Джан Брандт, трастист сан. дистрикту Шикаґа
Френк Чесров, президент сан. дистрикту Шикаґа
Мейнор Джуніор Коледж
„Літаючі Козаки" за підписом лейтен. Степана Олека
Відділ УНСоюзу ч. 223 з Вілкс Беррі, Па.
Відділ УНСоюзу ч. 161 з Амбріджу, Па.
Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА
Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді
Мейор та управа міста Бофало за підписом мейора Ф. А. Седіта, який пропонує наступну Конвенцію УНСоюзу відбути в Бофало, Н. И.

Читаючи цей останній привіт заст. предсідника Конвенції Василь Дідюк завважив, що саме Канадійці мають намір запросити УНСоюз на наступну Конвенцію в Канаді.

Після цього предсідник Конвенції Іван Флис дав слово першому дискутантові у заповідженій вже дискусії над внесками та ухвалами для добра організації.

Ярослав Мартинюк, делеґат 330 Відділу: пропонує дати членам, які в Союзі більше як сорок років, полегші у плаченні вкладок. Це добре б зробити так, щоб звільнити цих членів від оплачування вкладок до посмертного фонду і збирати від них тільки вкладки на інші фонди. Має на думці тільки членські фонди по 15 ц. місячно як це платять члени з виплаченими грамотами, які за це задержують членські права.

Атанас Кобрин, делеґат 127 Відділу: в Америці вже від трьох років іде акція збірки фондів на катедру українознавства на якомусь університеті. До цієї акції вже включилося багато наших Відділів та також чимало центральних організацій. Пропоную, щоб УНСоюз включився в цю акцію, щоб вже можна було раз закінчити цей добрий і вартісний почин. Це конечне, щоб на американському університеті про Україну та її історію викладали українські професори, що принесе нам велику користь..

В тому часі провід нарадами перебрав заст. предсідника Конвенції д-р Богдан Гнатюк.

Йоан Ракочий, делеґат 105 Відділу: Було б побажаним, щоб Головна Канцелярія вела точні статистики чисел грамот та суми забезпечення тих грамот, які мають бути виплачені в роках 1970 - 1973, тобто грамот Е та Р. **Також варто мати табелі із процентами смертности членів.** Такі табелі є потрібні для орієнтації Конвенції, яка могла б обговорювати справу бюджету, тобто передбачених видатків не лише на адміністрацію, але і в інших ділянках Союзового діловодства.

Степан Гавриш, делеґат 83 Відділу: В останніх чотирьох роках УНСоюз почав видавати стипендії, але вони дуже малі, бо найвища сума це $1,000 і їх взагалі мало, коли порівняти до нашого майна, чи точніше до нашої резерви $7,500,000. Ми часто питаємося, де наша молодь. Але нам треба поспитати самих себе, чим ми можемо притягнути нашу молодь до УНСоюзу. Я є тої думки, що ми повинні уділяти принайменше 50 стипендій річно по $100 до $500. Такі стипендії повинні ми давати тільки таким студентам — чи членам УНСоюзу, які є членами в нас 10 або більше років. Це був би один із найкращих засобів притягнути за кілька років в ряди наших членів багато молоді.

Д-р Олександер Соколишин, делеґат 204 Відділу: Я хочу порушити справу великої ваги — справу центрального архіву УНСоюзу. В тій цілі я вже звертався до Екзекутиви і вдячний, що вона дала мені поміч у влаштуванні виставки, яку маємо в сусідній залі. Але треба нам конечно влаштувати великий архів, який був би не лише архівом вартісних пам'яток УНСоюзу, але і дуже важною збіркою речей, які висвітлювали б історію українців в Америці. Тому я пропоную видати заклик до всіх наших Відділів, щоб вони присилали до централі всякі пам'яткові речі. Такий архів повинен бути заснований при централі, тобто осідку Головного Уряду УНСоюзу. Друга важна справа — це шевченківські видання. УНСоюз має за свого патрона Тараса Шевченка. Я думаю, що УНС повинен фінансувати витання творів Шевченка і творів про Шевченка в англійській мові. Вкінці третя справа — це справа матеріялів, поміщуваних у „Свободі". Наша „Свобода" повинна містити більше дописів про справи УНСоюзу і то використовувати їх в першу чергу, а менше писати на приклад про імпрези, які щойно мають відбутися. Важне теж, щоб ми писали в першу чергу про діяльність таких установ та організацій, які виявили прихильність до нашого Союзу.

Андрій Іванюк, делеґат 106 Відділу: Я думаю, що організаторські винагороди за нових членів по $8.00 від тисячі долярів забезпечення є замалі. Їх требо конечно збільшити. Також важною є справа збільшення дивіденди старшим членам. Старшим членам важко оплачувати вкладки і передплату „Свободи" по 65 центів, бо знижку мають тільки члени власники грамот кляси „Т". Я пропоную признати полегші також старшим членам з грамотами інших кляс. На молодь треба звернути більше уваги та приділювати молодечим організаціям більші дотації, відповідно до числа молоді, що її такі організації гуртують, отже треба в першу чергу давати фінансову поміч таким великим молодечим організаціям як СУМА і Пласт.

Михайло Воробець, делеґат 356 Відділу: Я раджу не збільшувати ціни передплати на „Свободу". Наш Союз є багатий і може взяти потрібні гроші для „Свободи" з інших фондів. Нам буде тяжко переконувати членів. Думаю, що наступну Конвенцію ми вже повинні б відбувати на „Союзівці". За чотири роки ми повинні мати там досить приміщень і провести Конвенцію в прекрасному приміщенні. Для сьомого члена Екзекутиви пропоную назву „Інспектор Відділів". Він мав би об'їжджати Відділи, провіряти морґеджові справи та взагалі бути ревізором — інспектором наших Відділів. Тоді матимемо скоріше цих вимріяних 100,000 членів. Пропоную, щоб Головний Уряд взяв під увагу всі внески тих делеґатів і на наступній Конвенції вже їх ратифікував, як ухвали. Я незгідний, що ми маємо давати багато стипендій. Наперед почнімо організувати більше членів і то на великі суми, а тоді будемо мати більше грошей на різні цілі. Треба наших дітей забезпечувати на $5,000 на коледжові грамоти, тоді вони будуть мати свої стипендії.

Павло Дорожинський, делеґат 450 Відділу: Якщо ми вимагаємо відповідного збільшення об'єму „Свободи" та окремого гарного журналу замість теперішнього „Українського Тижневика", я вважав би, що ми мусимо покрити кошти такого кращого видання. Тому я вношу пропозицію, щоб збільшити передплату „Свободи" для членів до $1.00 місячно, з тим, що старші члени дальше користали б зі знижки.

Другий внесок: тепер іде підготовка до Українського Світового Конґресу, який матиме величезне значення для України. Тому пропоную, щоб УНСоюз пожертвував на влаштування цього Конґресу якусь поважну суму гроша. Я також піддержую інші пропозиції, а саме піддержки фонду української катедри на університеті та збільшення стипендій.

Володимир Борискевич - Бойд, делеґат 94 Відділу: Тому, що ми маємо чим раз більший клопіт із виборами радних, пропоную поділити терен дії УНСоюзу на 42 округи і мати радних від кожної з цих округ. Тут однак поставити вимогу, що кожний такий радний мусить приєднати принайменше 25 членів на рік. Це вже дало б за чотири роки понад 4,000 членів. За такі осяги, принайменше 25 членів на рік, округи видавали б кандидатам на делеґатів петиції, що дало б цим кандидатам право кандидувати на радних Від делеґатів треба би вимагати по 50 членів за чотири роки. У тому випадку також делеґатами могли б бути лише ті, які матимуть за минулих 4 роки цих 50 членів. Коли на Конвенцію приїхали б делеґати, які кандидують на радних (та мають вимагане число приєднаних членів), то вже на підставі їхніх петицій ми могли б друкувати бальоти для виборів Головного Уряду.

Григорій Дацьків, делеґат 106 Відділу: Мої внески — проєкти були друковані і тому не буду їх повторювати, але прошу Головний Уряд їх розглянути. Власники грамот кляси „Дабл'ю" платять дуже довго вкладки і тому вони хотіли б мати виплачені грамоти і то на повну суму. Я пропоную таке, щоб в таких випадках обчислити суму доплати, щоб член міг дістати виплачену грамоту на повну суму. Коли я пропонував таке Головній Канцелярії, я дістав відмовну відповідь. Також дивіденду для членів з виплаченими грамотами треба підвищити. Я думаю, що вони — ці члени повинні діставати таку саму дивіденду, яку одержують другі на активні грамоти.

Микола Новак, делеґат 257 Відділу: Я дуже люблю „Український Тижневик" і шаную тут народжену молодь, яка не володіє українською мовою, але духом є все з нами. Таких українців є дуже багато в нас в Америці. Для них треба видавати репрезентативний місячний журнал на місце „Українського Тижневика" в теперішній формі. Там би треба поміщувати багато інформацій про УНСоюз, щоб притягнути цю молодь до нас.

Іван Оверко, делеґат 371 Відділу: Я пропоную підвищення дивіденди для старших членів. Це переважно незаможні люди і їм треба дати полегші. Вони виконали свій обов'язок супроти УНСоюзу, а тепер ми повинні доказати ділом, що УНСоюз їх шанує та піддержує.

Інж. Лев Боднар, делеґат 131 Відділу: Я пригадаю знову справу „Веселки". У журналі „Веселка" дораджую поміщувати більше матеріялів про модерну техніку, бо це цікавить молодь. Також пропоную повести широку кампанію поширення „Веселки", щоб через збільшений кольпортаж розв'язати проблему браку фондів. Вкінці маю думку, чи не добре було б зробити із фонду Наглої Потреби нашого фонду катедри українознавства, бо ця катедра нам таки тепер дуже потрібна.

Предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк на цьому закрив дев'яту сесію о год 10.30 вечором і заповів, що наступна — десята сесія почнеться в п'ятницю о годині 9.30 ранком.

ДЕСЯТА СЕСІЯ

Десяту сесію 26-ої Конвенції відкрив у п'ятницю 20-го травня о год. 9.30 рано предсідник Конвенції Іван Флис і попросив голову Виборчої Комісії о. Богдана Смика подати до відома вислід першого голосування для вибору Головного Уряду УНСоюзу.

ЗВІТ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Голова Виборчої Комісії о. **Богдан Смик** подав у звіті Комісії наступне: Участь в першому голосуванні взяло 426 делеґатів і головних урядовців. Вони в тому числі відібрали від членів Виборчої Комісії свої бальоти і всі ці бальоти були вкинені до виборчої скриньки. П'ять делеґатів не відібрали своїх бальотів і цим самим не взяли участи в голосуванні. При обчислюванні голосів ми не унеimportant ...

ВИСЛІД НОМІНАЦІЙНОГО ГОЛОСУВАННЯ

Після цього о. Богдан Смик прочитав висліди цього голосування в такому порядку:

Кандидати на Головного предсідника одержали стільки голосів: Йосип Лисогір — 232, інж. Степан Куропась — 178, Роман Смук — 5, Іван Флис — 4, Володимир Борискевич-Бойд — 1, Іван Кокольський — 1.

Кандидати на Першого заступника головного предсідника: мґр Іван Телюк — 198, інж. Степан Куропась — 127, Йосип Лисогір — 12, Володимир Клюзник — 8, Іван Іванчук — 4, д-р Ярослав Падох — 4, Володимир Сохан — 2, Анна Дубас — 1, Мирон Куропась — 1, Михайло Фединишин — 1, Іван Дуда — 1, Василь Гуссар — 1, Роман Смук — 1.

Кандидати на Другого заступника головного предсідника: Марія Душник — 179, Анна Герман — 127, Гелен Олек — 73.

Кандидати на Третього заступника головного предсідника: Богдан Зорич — 271, Володимир Гірняк — 27, Дмитро Попадинець — 19, Роман Шраменко — 8, Василь Дідюк — 7.

Кандидати на Члена Екзекутиви: Володимир Сохан — 235, Роман Шраменко — 39, Володимир Гірняк — 12, Ярослав Падох — 5, Богдан Зорич — 4, мґр Іван Скочиляс — 2, Гелен Олек — 2, Марія Душник — 1, д-р Володимир Галан — 1, Анна Герман — 1, Дмитро Попадинець — 1, інж. Степан Куропась — 1.

Кандидати на Головного секретаря: д-р Ярослав Падох — 263, Володимир Сохан — 198, Роман Слободян — 4, Іван Кокольський — 2, Іван Винник — 1, Роман Шраменко — 1, Володимир Чернега — 1, Анна Герман — 1, Богдан Зорич — 1.

Кандидати на Головного касира: Іван Кокольський — 135, Іван Винник — 106, Роман Слободян — 101, мґр. Іван Скочилляс — 60, д-р Ярослав Падох — 3, Володимир Сохан — 3, Роман Шраменко — 2, Богдан Зорич — 1.

Кандидати на членів Головної Контрольної Комісії: Д-р Володимир Галан — 321, Петро Пуцило — 306, мґр Іван Геврик — 232, Іван Кокольський — 151, Іван Іванчук — 145, Іван Ващук — 135, д-р Василь Вишиваний — 127, Володимир Гірняк — 75, Іван Винник — 40, Анна Дубас — 8, мґр Іван Телюк — 8, Володимир Гавриляк — 7, Іван Василишин — 7, Микола Новак — 5, Іван Одежинський — 4, Роман Шраменко — 3, Микола Сеник — 2, мґр Мирослав Кальба — 2, Марія Душник — 2, інж. Володимир Коссар — 2, Богдан Зорич — 3, Василь Гуссар — 2, д-р Михайло Пап — 2, Тарас Шпікула — 2, Мирон Куропась — 2, інж. Михайло Нич — 1, Володимир Сохан — 1, Адольф Словік — 1, Андрій Джула — 1, Іван Гаврилюк — 1, Петро Головачук — 1, Михайло Фединишин — 1, Тарас Шмаґала — 1, Марія Демидчук — 1, Антін Шаран — 1, Петро Галан — 1, Стефан Гавриш — 1, Антін Драган — 1, Ярослав Гук — 1, Юліян Кушнір — 1, Іван Флис — 1, д-р Роман Голіят — 1, Роман Слободян — 1, о. Омелян Мицик — 1, Володимир Турчанський — 1.

Кандидати на Головних Радних: Тарас Шмаґала — 221, Анна Дубас — 215, Василь Дідюк — 214, Мирон Куропась — 211, Степан Гавриш — 207, Тарас Шпікула — 194, Дмитро Попадинець — 186, Володимир Запаранюк — 141, д-р Михайло Данилюк, — 135, д-р Михайло Пап — 133, Марія Демидчук — 121, Іван Василишин — 120, Андрій Джула — 118, Анна Чопик — 115, Іван Одежинський — 110, д-р Олександер Соколишин — 110, Ярослав Гук — 108, інж. Іван Скіра — 107, Василь Гуссар — 103, Василь Попович — 102, Іван Зазворський — 100, мґр Мирослав Кальба — 96, Мирон Сірий — 92, інж. Лев Боднар — 87, Гелен Олек — 86, Михайло Фединишин — 85, Микола Сенчишак, — 71, Микола Новак — 64, д-р Роман Голіят — 63, Володимир Борискевич-Бойд — 62, Антін Шаран — 55, інж. Михайло Нич — 54, Петро Ліщак — 38, Карло Сачко — 34, мґр Іван Телюк — 23, Андрій Триш — 22, Марія Душник — 10, Михайло Ольшанський — 8, д-р Василь Вишиваний — 7, Адольф Словік — 6, Данило Слободян — 5, Роман Шраменко — 4, Володимир Гірняк — 4, Богдан Зорич — 4, Юліян Кушнір — 4, Петро Самець — 3, Ярослав Щерба — 2, Катерина Федоришин — 2, д-р Атанас Слюсарчук — 2, Володимир Гавриляк — 2, Йоан Ракочий — 2, Анна Ремик — 1, Іван Керницький — 1.

Після проголошення висліду голосування голова Виборчої Комісії о. Богдан Смик в такому ж порядку звернувся до всіх номінованих кандидатів, чи вони приймають номінації і годяться кандидувати на пости, на які подали їх делеґати в голосуванні. Беручи до уваги постанову статуту, що на кожний пост не може бути в другому голосуванні більше, як трьох кандидатів, наступні кандидати прийняли номінацію.

На Головного предсідника Йосип Лисогір і Роман Смук;

На Першого заступника гол. предсідника: мґр Іван Телюк і інж. Степан Куропась;

На Другого заступника гол. предсідника: Марія Душник і Анна Герман;

На Третього заступника гол. предсідника: Богдан Зорич;

На Члена Екзекутиви: Володимир Сохан;

На Головного секретаря: д-р Ярослав Падох;

На Головного Касира: Іван Кокольський і Іван Винник;

На п'ятьох Головних Контролерів: д-р Володимир Галан, Петро Пуцило, мґр Іван Геврик, Іван Іванчук, Іван Ващук, д-р Василь Вишиваний і Володимир Гірняк;

На чотирнадцять Головних Радних: Тарас Шмаґала, Анна Дубас, Мирон Куропась, Стефан Гавриш, Тарас Шпікула, Володимир Запаранюк, д-р Михайло Данилюк, д-р Михайло Пап, Марія Демидчук, Іван Василишин, Анна Чопик, Андрій Джула, Іван Одежинський, д-р Олександер Соколишин, Ярослав Гук, інж. Іван Скіра, Василь Гуссар, Василь Попович, Іван Зазворський, мґр Мирослав Кальба, Мирон Сірий, інж. Лев Боднар, Олена Олек, Микола Сенчишак, д-р Роман Голіят, Володимир Борискевич-Бойд, інж. Михайло Нич, Карло Сачко і Михайло Ольшанський, та Дмитро Попадинець і Василь Дідюк — канадійські кандидати, яких вибір вже був вирішений після першого голосування, бо вони були одинокими кандидатами на радних з Канади, а статут приписує Канаді обов'язково двох радних.

Інж. Степан Куропась, другий по числі одержаних голосів кандидат на головного предсідника, виголосив наступне слово із заявою, що він дальше не кандидує на цей пост:

„Пані і Панове! Кожний жовнір старається бути ґенералом, спеціяльно як має кваліфікації. Я все мріяв про таку високу позицію, найбільшу, яка в Америці може чекати американського українця. З огляду на те, що „Свобода" навіть так писала, а Ви знаєте, що вона все правду пише, що „народ рішає", отже народ рішив, і я це рішення приймаю і для добра Українського Народного Союзу не принимаю кандидатури на головного предсідника."

Почувши заяву інж. Степана Куропася про те, що він не приймає кандидатури на головного предсідника, **Йосип Лисогір** склав таку коротку заяву: „Я хочу подякувати пану Куропасеві, нашому віцепрезидентові, з яким я вже працюю цілий ряд років, і я думаю, що він є чудовою особою і чудовим опонентом. Він був трохи гострий і твердий, але так воно вже має бути. Я думаю, я хочу сказати, що я його піддержую на кожний інший пост, на який він рефлектує."

Головний касир **Роман Слободян,** який після 48 років праці для УНСоюзу відмовився кандидувати на касира, промовив ось так до делеґатів:

„Щиро дякую Вам, що мене підтримували за стільки років праці. Ви знаєте, що я Вам на залі сказав, що я не кандидую, хоч сотки делеґатів про це мене просили. Я заявив їм, що я не кандидую. Безперечно, як би я був кандидував, я був би дістав, я надіюся, трошки більше голосів. Але не в тому річ. Панове, я хочу Вам щиро і сердечно подякувати за те, що Ви стільки літ мене тримали на тій платні і на тій позиції. Я вважаю, що треба взяти трохи молодшого чоловіка, який має досвід, який має знання і вже щось для організації зробив та вже довший час бере участь у громадському і церковному житті. Я Вам щиро дякую, але касієрства я не приймаю."

Згідно з тим, що на пости Третього заступника головного предсідника, Головного секретаря і Члена Екзекутиви остало лише по одному кандидатові, на ці пости були вибрані одноголосно:

Богдан Зорич на Третього заступника гол. предсідника
д-р Ярослав Падох на Головного секретаря і
Володимир Сохан на Члена Екзекутиви.

Також признала Виборча Комісія за вибраних двох кандидатів на головних радних з Канади: Дмитра Попадинця і Василя Дідюка.

Всі згадані вище члени Головного Уряду, згідно з рішенням Виборчої Комісії, були поміщені на других бальотах із замітками поруч їх прізвищ, що вони вже вибрані

ПОЧЕСНА ТАБЛИЦЯ ДЛЯ ОКРУГИ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Головний секретар д-р **Ярослав Падох** розповів делеґатам коротко про змагання поміж Округами за першість у членській кампанії. Він поінформував їх, що в минулому році дві Округи здобули перші місця у змаганнях, а саме Округа Торонто, якій вже така почесна таблиця була вручена, та Округа Філядельфія, якій саме тепер він вручає таблицю на руки її голови і обласного організатора Стефана Гавриша. Округа Філядельфії здобула два перші місця в минулорічній кампанії: за найбільше число членів та за найбільшу кількість організаторів, які здобули на терені округи ювілейні союзові відзнаки.

Стефан Гавриш, голова Філядельфійської Округи, подякував за честь та заявив, що цю таблицю здобули не він, ані інші поодинокі особи, але всі 38 Відділів цієї округи. Він також висловив признання гол. радному Іванові Одежинському, який, як він ствердив, дав великий вклад у цей успіх Округи.

ЗВІТ ПРЕСОВОЇ КОМІСІЇ

Після цього предсідник Конвенції попросив членів Пресової Комісії здати звіт з її праці.

В імені Пресової Комісії прочитав її звіт з праці ред. **Осип Зінкевич**, секретар Комісії, в українській мові, а голова Комісії **Марія Шпікула** в англійській:

Пресова Комісія уконституувалась в такому складі: Марія Шпікула — голова, Осип Зінкевич — секретар; Осип Тарнавський, Іван Керницький, Зенон Снилик і Антін Драган — члени.

Пресова Комісія вислала три телеграми: до Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, до Їх Блаженства Митрополита УПЦ Іоана Теодоровича і до головного редактора Англомовної Енциклопедії Українознавства проф. Володимира Кубійовича.

Пресова Комісія розіслала пресові повідомлення до місцевої шикаґівської преси, але, на жаль, відгук у ній був, не з нашої вини, майже жадний.

Звідомлення були передавані телефоном кожного ранку до „Свободи" і там вони були опубліковані.

Члени Пресової Комісії сконтактувалися у вівторок з усіми місцевими газетами, повідомляючи їх, що делеґати 26-ої Конвенції УНСоюзу ішли маніфестувати організованим походом, вітаючи президента Джансона та висловлюючи йому піддержку, про що деякі газети подали вістки.

Пресова Комісія

В справі формальній зголосився зі залі делеґат і пригадав, що ми ще у вівторок говорили про потребу вислати президентові телеграму з висловами піддержки його політики у В'єтнамі та боротьби проти комунізму. **Андронік Копистянський**, делеґат 327 Відділу, завважив, що президент Джансон чомусь не хотів привітати 100,000 наших людей на відкритті пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Тоді чому ми маємо спішитися з телеграмою до нього? — запитав він делеґатів.

Висилку телеграми піддержав о. Омелян Мицик, цитуючи текст пропонованої заяви, та підчеркаючи, що президент поборює комунізм. Другий піддержав пропозицію висилки телеграми Микола Ткачук, делеґат 114 Відділу. Після того делеґати одобрили пропозицію оноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ

Д-р Михайло Данилюк, делеґат 385 Відділу запропонував Конвенції затвердити наступну резолюцію:

Конвенція УНСоюзу стверджує, що наступ окупаційної большевицької влади на Україні посилюється не лише у нищенні церковного життя, але також у руйнуванні пам'яток культури і релігії. Зокрема стверджується, що тепер піддана руйнуванню славна Почаївська Лавра, ця остання в своєму роді українська святиня. В зв'язку з тим 26-та Конвенція УНСоюзу виявляє свій гострий протест проти руйнування церковного життя на Україні, проти нищення культурних і церковних пам'яток, а зокрема проти безбожного і варварського походу проти Почаївської Лаври. Конвенція зобов'язує Головний Уряд УНСоюзу поробити у вільному світі всі такі заходи, які допомогли б українському народові в його культурно-церковній боротьбі, а в тому і в збереженні Почаївської Лаври.

Цю резолюцію одобрили делеґати рясними оплесками.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ДВОМОВНІ ЗВІТИ ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ

Петро Пуцило, головний контролер, запропонував таку резолюцію: На Конвенції в 1962 році в Ню Йорку делеґат 161 Відділу Іван Антушак підніс потребу двомовности звітів Головного Уряду, покликаючись, що резолюція в цій справі вже була проголосована на попередній Конвенції у Клівленді. Головний предсідник потвердив, що це справа, яку вже порушували на Конвенції в Піттсбурґу в 1941 році та що він згідний з тим, що звіти Головних Урядовців треба друкувати у двох мовах. Тому я пропоную ще раз прийняти резолюцію, щоб усі звіти Головних Урядовців були двомовні, тобто в українській та англійській мовах.

Цей внесок піддержали делеґати Відділів 90 і 102, після чого ця резолюція була прийнята одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО СТВОРЕННЯ РОТАЦІЙНОГО ФОНДУ

Петро Пуцило, головний контролер, запропонував таку другу резолюцію:

Тому, що ми маємо велику надвишку резерви, та тому, що є розбіжні думки про „розділювання" цієї надвишки, та тому, що Екзекутива почала студіювати можливості користування таким фондом, засягаючи поради фірми Артур Стерді Гансен актуарних дорадників, я пропоную, щоб Екзекутива продовжувала старання з наміром цієї резерви не розділювати, але хоч дозволену частину перенести до спеціяльного Ротаційного Фонду, який був би вжитий для покращання нашого Союзу

В дискусії над цим проєктом резолюції взяли участь Петро Пишко (В. 385), Петро Щерба (В. 173), Іван Антушак (В. 161), Андрій Триш (В.20), Андрій Цебак (В. 100), та Василь Іващук (В. 301). Останній дискутант піддержав внесок П. Пуцила і тоді делеґати більшістю переголосували прийняття такої резолюції. Проти резолюції голосували три делеґати.

Д-р Володимир Ґалан, голова Контрольної Комісії, подякував делеґатам за виявлене йому довіря та, як представник двох організацій, передав Конвенції привіти. Він передав привіт від Об'єднання Бувших Вояків Українців, які співпрацюють з УНСоюзом, чого найкращим доказом є приявність на залі в ролі делеґатів голови, заступника і секретаря цієї організації. Другий привіт і подяку передав д-р Ґалан від ЗУАДК, який дав змогу численним іміґрантам прибути до ЗДА та постійно тісно співпрацював і співпрацює з УНСоюзом. У Філядельфії в домі ЗУАДК поміщується Окружний Комітет Відділів УНСоюзу та багато місцевих союзових Відділів. УНСоюзові щира подяка за те, що він постійно щирими датками уможливлював працю ЗУАДК.

Після цього д-р Володимир Ґалан прочитав проєкти трьох резолюцій в такому порядку:

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ЗБОРИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Делеґати 26-ої Конвенції УНСоюзу доручають Екзекутиві скликати річні засідання Головного Уряду також у конвенційних роках, тобто перед Конвенціями, щоб на них узгіднити напрямні праці та виробити потрібні постанови та удобрення програми Конвенцій.

Проєкт піддержав о. Петро Мелех (В. 342), а всі делеґати цю резолюцію одобрили одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ПОТРЕБУ ФІНАНСОВОЇ КОМІСІЇ

Делеґати 26-ої Конвенції УНСоюзу доручають Головному Урядові УНС покликати та оформити 7 - 9 членну Фінансову Комісію, якої завданням було б одобрювання всіх інвестицій та провірка і реінвестування усіх бондів нашої організації. Членам цієї Фінансової Комісії мають бути фінансові фахівці з членів Екзекутиви, Контрольної Комісії, Радних, як теж і членів УНСоюзу.

Д-р Іван Ссрант, (В. 86), піддержав цю пропозицію і її одобрили делеґати як резолюцію одноголосно.

В тому часі провід нарадами перебрав заст. предсідника Конвенції д-р Богдан Гнатюк.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ДІМ ДЛЯ СТАРШИХ ВІКОМ ЧЛЕНІВ

Д-р Володимир Ґалан вияснив, що його проєкт резолюції має на меті започаткувати доми для старших віком членів по більших осередках поселення наших членів. Таким першим домом для старших членів мав би бути дім у Філядельфії, де вже ЗУАДК поробив старання леґальні і фінансові в цій справі. Тому він, пропонуючи УНСоюзові включитися в цю працю, вносить таку резолюцію :

Делеґати 26-ої Конвенції УНСоюзу доручають Головному Урядові приступити до співпраці із ЗУАДК при будові домів для старших віком громадян в такій леґальній структурі, яка забезпечувала б для УНСоюзу участь в заряді таких домів та забезпечувала б право для членів УНСоюзу.

До цього він додав, що цей перший дім можна б оформити як фундацію і ця фундація користувалася б всіми привілеями допомогової організації.

В дискусії над цим проєктом взяли участь:

Андрій Цебак (В. 100), який запитував, як виглядає дім старших членів на Союзівці; Іван Заблоцький (В. 94), який запитував про ціну побуту в такому домі та про те, чи це для самітних людей, чи сімейних; Михайло Воробець (В. 356), який піддержував проєкт д-ра В. Ґалана, але радив не скупчувати таких домів на Сході, бо їх краще мати в курортних містах, як н. пр. в стейті Колорадо; Іван Височанський (В. 90), який пригадав, що на попередній Конвенції вже про це говорили, але нічого досі не зроблено, та застеріг, щоб не збирати знову грошей від членів та не обтягати на це від членів дивіденд; Іван Василишин (В. 194), який вияснив, що частину коштів утримання такого дому може покрити міський відділ „Велфар", як це довідалась „Самопоміч", яка має в пляні подібний дім; о. Петро Мелех (В. 342), який порадив доручити Екзекутиві спершу простудіювати можливості створення таких домів, тому не радить переголосовувати це, як резолюцію, не маючи точних даних; Микола Шпитко (В. 489), який знає з досвіду у праці для міської установи, що ціни удержання одної особи вагаються між 165 та 365 дол., а коли старші люди хворіють, то з лікарською апікою і шпиталем це може бути навіть 1,200 дол , бо тепер ідуть ціни вгору за лікарську опіку, тому радить створити комісію для студій цієї справи; Василь Подубинський (В. 368), який згадав про існування Товариства Старших Людей — Українців в Маямі, що вже має парцелю на пляновану оселю для старших осіб, та порадив, щоб цим поцікавився Союз та може заопікувався справою побудови там першої такої оселі — дому для старших людей.

Вислухавши голосів дискусії д-р В. Ґалан прихилився до пропозиції, щоб його резолюцію справити, що Конвенція доручає Екзекутиві простудіювати цю проблему, але поставити справу домів для старших членів, як першу справу нашого новообраного Головного Уряду.

Внесок піддержав Василь Іващук, делеґат 301 Відділу, і за цим зміненим текстом резолюції віддали всі делеґати свої голоси однозгідно.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО РЕОРҐАНІЗАЦІЮ КУЛЬТУРНОЇ КОМІСІЇ

Д-р Володимир Ґалан пригадав затверджену на річному засіданні Головного Уряду постанову про Культурну Комісію і запропонував таку конвенційну резолюцію в цій справі:

Делеґати 26-ої Конвенції УНСоюзу доручають новообраному Головному Урядові виконати вповні постанову Головного Уряду з 20-го травня 1965 в справі реорґанізації Культурної Комісії, яка звучить так:

6. Культурна Комісія. Головний Уряд доповнює Культурну Комісію, яка зараз складається з предсідника О. Лисогора, місто-предс. пані М. Герман, секретаря д-ра Я. Падоха, контр. д-р В. Ґалана, та ред. А. Драгана, слідуючими особами: д-р Л. Луців, ред. І. Кедрин-Рудницький, ред. Б Кравців, ред. В. Даниленко, ред. З. Снилик, проф. М. Куропась Вищеназвані члени мають оформити Культурну Комісію та визначити слідуючих референтів:

а) Видавництва (Енциклопедія)
б) Архівного
в) Виховання (табори і курси)
г) Молоді

Найважнішою проблемою УНС це молодь Дещо вже зроблено УНСоюзом до розв'язки цеї проблеми, але багато залишається до виконання. Зараз іде широка дискусія — і багато розбіжностей в поглядах на розвій нашої молоді, її брак зацікавлень амер.-українськими справами. Щоби помогти в розв'язці цього питання Головна Контрольна Комісія ставить внесення:

1) Встановити при Культурній Комісії Виховну Дослідну Референтуру, очолювану дир. Мироном Куропасем.
2) Осідок цеї референтури — місто Шикаго.
3) Референт має право запросити до праці відповідних людей.
4) Виховна референтура має виготовити свій звіт для Культурної Комісії та Конвенції УНС в 1966 р.
5) Виховна референтура повинна одержати фонди на потрібні малі адміністраційні видатки.

Культурна Комісія має право кооптувати потрібних до праці дальших членів. Позамісцевим членам Комісії будуть повернені лише кошти дороги на засідання.

Цю резолюцію піддержав ряд делеґатів піднесенням рук, після чого її одобрено одноголосно.

Василь Іващук, делеґат 301 Відділу, зголосився до слова із таким внеском:

Приєднавши за час свого головування около 100 членів, я можу ствердити, що УНСоюз має щораз більші трудноці у приєднуванні нових членів. Коли підходимо до проспектів, вони кажуть нам, що вже мають поліси у Метрополітен, Пруденшісл і інших компаніях. Тому й треба тоді сягати до арґументів, якими не оперують комерційні компанії. Я тоді кажу, що наш Союз дає рік-річно десятки тисяч на народні цілі, видає „Свободу" і „Веселку", чим дбає про наших найменших. Ось і тому я апелюю до всіх делеґатів, щоб поставити на належному рівні справу інформації про Український Народний Союз. Це пильна справа і її треба належно розвинути. Треба, щоб Окружні Управи і наші радні уложили програму праці, а не тільки час від часу ішли десь нас репрезентувати. Треба справи росту УНСоюзу розв'язувати практично. Тому я ставлю внесок:

Головний Екзекутивний Комітет повинен опрацювати правильник праці для Відділів, щоб вони могли розгорнути працю практично, та щоб мали точні конкретні вказівки, бо багато людей мають добру волю, але не знають, як цю працю повести. Тому теж вношу, щоб поширити „Свободу", поширити „Веселку", бо це наші найсильніші арґументи у приєднуванні нових членів.

Андрій Джула, головний радний, запропонував наступну резолюцію:

Український Народний Союз повинен продовжувати та поширювати спортові акції на вищий рівень та на цілу країну. Останній турнір виявився заохочуючим доказом того, що американська молодь в загальному, без огляду на її вік, є за ростом і покращанням УНСоюзу. Наш дотеперішній приріст членства потверджує те, що ми повинні продовжувати активність УНСоюзу у ділянці спорту. Ми повинні мати спортового директора УНСоюзу так само, як їх мають інші етнічні групи. Таку особу на пост спортового директора повинна визначити Екзекутива і це треба перевести в життя якнайшвидше, щоб цей спортовий директор очолив нашу спортову програму.

Делеґати піддержали цю резолюцію і після цього одноголосно її апробували.

Адв. Роман Смук, делеґат 425 Відділу: Хочу пригадати делеґатам, що всякі організації, які, подібно як УНСоюз, коли вони розпоряджають таким великим майном і мають такі великі обороти, мусять мати плянову господарку. Над господаркою УНСоюзу повинні мати делеґати якусь контролю. Тому й треба нам тут устійнити буджет, який буде найкращою контролею ведення підприємства. Це підношено вже не раз на Конвенціях, але доки цього УНСоюз не впровадить, доти ми не матимемо контролі над Екзекутивою УНСоюзу. Одинокий спосіб — це переголосувати тут бюджет. Тому пропоную, щоб нам тут представили бюджет на наступні чотири роки. У звіті головного касира говориться про великі фінансові досягнення за часів його урядування. Це не є здобутки пана Романа Слободяна, але нас усіх, бо це ми, члени, склали ці резерви і надвишку на понад сім мільйонів долярів. Отже я вношу пропозицію, щоб устійнити тут бюджет, та щоб Екзекутива дослідила справу збільшення, і то на багато, дивіденди для всіх членів УНСоюзу.

Внесок прийнято більшістю голосів.

Мирон Куропась, головний радний: Я ставлю два внески для добра УНСоюзу:

Тому, що молодь є ключем до будучности Союзу і тому, що Союз потребує мати здорову і солідну молодечу програму, щоб запевнити собі цю будучність, і тому, що така молодеча програма Союзу може бути базована тільки на обєктивних наукових даних і професіональній опінії, я вношу, щоб теперішній Виховно-Дослідний Комітет залишився надальше при Культурній Комісії до наступної Конвенції.

Тому, що половина членства УНСоюзу замешкала на Середньому Заході і Заході і тому, що теперішня „Союзівка" піддержувана всіми членами УНСоюзу через своє географічне положення не є догідно положена для членства Середнього Заходу і Заходу, я вношу, щоб Головний Уряд УНСоюзу підшукав відповідне місце для „Союзівки" ч 2, десь на терені Середнього Заходу на таких самих, або подібних фінансових основах, які застосовані для вдержування теперішньої Союзівки ч. 1.

В дискусії над цими двома внесками забрали голос наступні делеґати: Андрій Іваник (В. 106), який піддержав внесок М. Куропася в справі „Союзівки" ч. 2; о Петро Мелех (В. 342), який не заперечував потреби „Союзівки" для цих стейтів, але завважив, що Союз вже має досить клопотів із одною Союзівкою, тому радить цю справу розглянути дуже уважно; проф. Микола Дербуш (В. 345), який поінформував, що у Твін Ситі існує українська оселя, яка є обтяжена довгом і яку міг би відкупити — перебрати УНСоюз; Йоан Ракочий (В. 105), який піддержав внесок М. Куропася, але із застереженням, щоб ця друга „Союзівка" була трактована як інвестиція і була адміністрована на самостійній базі; Іван Новак (В. 316), який звернув увагу, що Союз витратив вже багато грошей на „Союзівку" і тому ми не повинні витрачати грошей на другу „Союзівку".

Перший внесок Мирона Куропася про Виховно-Дослідний Комітет одобрили делеґати одноголосно.

Після дискусії над другим внеском про „Союзівку" ч. 2 внескодавець пояснив, що цей внесок залежний від того, чи зможемо використати на це надвишку резерви та закликав, щоб Конвенція зрозуміла потреби членів Союзу на Середньому Заході. Щоб не продовжувати дискусії предсідник Конвенції д-р Богдан Гнатюк запропонував, щоб передати цей внесок, як рекомендацію Головному Урядові Союзу, щоб розглянув можливості створення „Союзівки" ч. 2. За цим внеском у формі рекомендації зверненої до Головного Уряду голосували однозгідно всі делеґати.

Василь Діцюк, делеґат 407 і 408 Відділів:

Ми саме маємо на порядку нарад внески для добра нашої організації. Найбільшим добром кожної людини і організації є безперечно її здоров'я і дальше життя. Для УНСоюзу найважнішою є проблема продовження і закріплення нашої організації. Основою нашого дальшого життя є організаційна ділянка, яка дбає про приплив нової крови. Ми здобули направду великий успіх у конвенційній кампанії, осягаючи понад дві і пів тисячі членів. Отже приріст треба ставити в основу нашої праці. Ми хвалимося, що Батько Союз вже має понад 70 років. Це вже старкуватий вік, тому треба наш Союз піддержувати молодим нарибком — нашими молодими членами. Мені приємно сказати Вам в імені Канади, що ми радіємо і тішимося та дякуємо Вам, що Ви піддержали наші домагання. Ми обіцяємо Вам і запевняємо Вас, що УНСоюз знайшов дорогу до так званих цілинних земель Канади, де УНСоюз може знайти сильну базу — молоду кров. Жаліємо знова ж, що ми не змогли ще злеґалізувати статутово існування Окружних Комітетів і просимо постаратися, щоб до цього дійшло на наступній Конвенції. Сподіємося, що через чотири роки можна буде це належно опрацювати і тоді Статутова Комісія прийде із готовим правильником для Окружних Комітетів та потрібними для цього статутовими змінами. Це наш внесок — побажання, над яким просимо Екзекутиву і Головний Уряд застановитися і його опрацювати.

В Канаді є великі можливості для Союзу, який саме недавно святкував у нас своє 55-ліття. Воно припадало рівночасно із 75-літтям українських поселенців у Канаді та її 100-літтям Канади. Ми будемо старатися, щоб здійснити вже скоро плян 10,000 членства в Канаді.

В Шикаґо Ви маєте три доми УНСоюзу. Отже і в Торонті ми хотіли б мати дім УНСоюзу. Це нам потрібне, щоб повести членську акцію на терені Торонта. Тому ми просимо і ставимо внесок, щоб УНСоюз в Канаді на терені торонтонської „малої України" допоміг нам придбати дім УНСоюзу.

„Свобода" на нинішній час є безперечно замалою. Чотири сторінки — це мало. Ми хотіли б зробити більшу пропаґанду УНСоюзові в Канаді через „Свободу".

Нашим великим досягненням було б, так для українців Канади як і Америки, поробити старання і довести до того, щоб наші братські Союзи об'єдналися в один великий союз. Коли ж говоримо про „Союзівки", то я хочу підкреслити, що й Канаді належалась би окрема „Союзівка".

В кінці ще один внесок, щоб ми в нашій кінцевій резолюції на Конвенції запротестували проти посиленого переслідування українського народу на рідних землях, проти насильної русифікації, проти нищення української культури і проти арештів та тайних судів над нашими письменниками.

Провід нарадами перебрав предсідник Конвенції Іван Флис, який попросив до слова д-ра Володимира Ґалана, голову Контрольної Комісії.

Д-р Володимир Ґалан: Слухаючи голосів делеґатів та оцінюючи становище по наших громадах, ми можемо ствердити, що злука наших Союзів є першим завданням нашої організації на наступних чотири роки. З огляду на повище я дозволю собі предложити Вам до затвердження наступну резолюцію:

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ЗЛУКИ БРАТСЬКИХ СОЮЗІВ

Беручи під увагу, що злука всіх українських братських організацій могла б забезпечити на довший час:

1. розвій усіх світських та церковних організацій на терені ЗДА і Канади,

2. притягнути нашу молодь та ввесь загал нашого громадянства до організованого українського життя та

3. дати велетенську матеріяльну, моральну та політичну допомогу у відбудові незалежної соборної держави українського народу,

26-та Конвенція Українського Народного Союзу доручає Головному Урядові:

а) заапелювати до всіх братських організацій приступити негайно до переговорів у справі злуки,

б) створити для цієї цілі і цих переговорів окрему комісію, складену з членів Екзекутиви, Контрольної Комісії та радних УНСоюзу.

Василь Іващук, делеґат 301 Відділу піддержав проєкт цієї резолюції, після чого делеґати апробували цю резолюцію бурхливими оплесками.

Д-р Ярослав Падох, головний секретар: В доповненні до резолюції д-ра В. Ґалана я пропоную таку резалюцію:

В доповненні до резолюції п. д-ра Ґалана відносно апелю до всіх братських союзів щодо братнього об'єднання в одну велику братську організацію, та в порозумінні з іншими членами Екзекутиви, пропоную вислати окрему делеґацію до Українського Робітничого Союзу, який відбуватиме за тиждень свою Конвенцію, з дружнім привітом і з апелем щодо злуки, в особах: Романа Слободяна, Дмитра Шмаґали, д-р Володимира Ґалана, до яких долучаться предствники Екзекутиви.

На заряджене голосування делеґати голосували одноголосно за повищим доповненням до резолюції в справі злуки Союзів.

Після цього д-р **Ярослав Падох** прочитав три дальші проєкти резолюцій в організаційних справах у такому тексті:

РЕЗОЛЮЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СПРАВАХ

Конвенція одобрює:

1. Пропозицію Екзекутиви збільшення числа обласних організаторів по змозі до такого стану, щоб на одного організатора припадало не більше як 50 Відділів.

2. Поведення інтензивної акції вишколу і перевишколу відділових і окружних урядовців, зокрема секретарів та організаторів, як перший крок на шляху до майбутньої обов'язкової вимоги професійного вишколу кандидатів на секретарів та організаторів більших Відділів.

3. Збільшення інформативної активности поза виданями УНСоюзу, зокрема в Канаді.

Пропонуючи Конвенції проєкти резолюцій, д-р Я. Падох підкреслив, що ці речі є потрібні нам у нашій праці і вони вимагатимуть певних коштів, тому добре було б мати на це ухвалу Конвенції.

Резолюцію апробували делеґати одноголосно у зарядженому голосуванні.

З дальшими проєктами резолюцій зголосився до слова **Осип Зінкевич**, делеґат 320 Відділу, який прочитав текст пропонованих резолюцій:

Ми делеґати 26-ої Конвенції УНСоюзу в світлі нової хвилі терору і переслідувань українських культурних діячів та обох українських церков, православної і католицької, в підсовєтській Україні — заявляємо свою повну підтримку для розквіту вільної української культури, літератури і науки у вільному світі.

Доручаємо новообраній Екзекутиві УНСоюзу асиґнувати потрібну сулу грошей і передати їх в розпорядження редакції англомовної енциклопедії Українознавства на чолі з проф. В. Кубійовичем, щоб приспішити і завершити видання Другого тому АЕУ в 1967 році, в 50-ліття Української Національної Революції.

Доручаємо Культурній Комісії УНСоюзу розглянути можливість видання Українським Народним Союзом „Великої Історії України" проф. Михайла Грушевського та подати свої рекомендації в цій справі Екзекутивному Комітетові, Головній Контрольній Комісії і Головному Урядові УНСоюзу, які прийняли б у справі такого видання остаточне рішення.

Доручаємо поширити склад Культурної Комісії УНСоюзу представниками НТШ, УВАН, ОУП „Слово" і ОУМА та створити секретаріят цієї Комісії для ведення всіх справ.

В дискусії над цим проєктам резолюції взяли участь: о. Микола Федорович, (В. 338), на якого пропозицію доповнено цей проєкт згадкою про переслідування обох українських церков; проф. Микола Дербуш (В. 345), який пропонував на місце Історії Україну видання „Історії Росії в правдивому світлі"; д-р Микола Сидор Чарторийський (В. 485-97), який мав застереження до деяких оспорюваних тепер матеріялів історії Грушевського; та Остап Зінкевич, який погодився на включення згадки про обі церкви і зрезиґнував із пропонованого ним оподаткування всіх членів УНСоюзу для піддержки вільної української науки і культури.

Предсідник Конвенції Іван Флис зарядив голосування після вичерпання дискусії і тоді резолюції у поданому вгорі тексті були прийняті одноголосно.

На цьому закінчено десяту сесію Конвенції огод. 12.00 полудня і проголошено, що наступна — одинадцята сесія почнеться цього ж дня по полудні о год. 1.30.

(Продовження в наступному числі)